

L'ESCALA

XX APLEC

de la SARDANA

VILA
MUTUA

3
EmA
la)
PL

4^a DIADA DE L'ESCALENC ABSENT
4 DE JUNY 1995

COBLES: FOMENT - CIUTAT DE GIRONA - EMPÓRIUM

CLUB NÀUTIC L'ESCALA

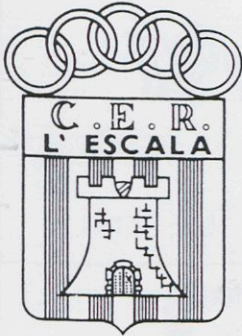
17130 L'ESCALA (PORT) - Girona
Telèfon (972) 77 00 16 - Fax 77 01 58
Apartat correus 130

SERVEI MUNICIPAL D'AIGUES

SAUR, Sociedad de Abastecimientos Urbanos y Rurales, S.A.

C/. Llebeig, 1 - 17130 L'Escala - Tel. 77 16 24

SALUTACIÓ

Enguany, per quarta vegada, el poble de l'Escala vol retre homenatge a l'Escalenc Absent, tot dedicant-li el XX Aplec de la Sardana.

Com a president del CER, entitat organitzadora de l'Aplec, i com a component de la Comissió de la Festa de l'Escalenc Absent, saludo i felicito a tots els escalencs absents que assisteixen a la Festa, sense oblidar-me d'aquells que, per diferents motius, no poden ser-hi presents.

I no voldria cloure aquestes línies de benvinguda sense fer palès l'agraïment a tots els col·laboradors i anunciants que fan possible la publicació d'una nova edició del Llibre-Programa que veu la llum amb motiu de la celebració d'un Aplec de la Sardana.

Per molts anys!!!

Joaquim Ballesta i Ros
President del CER l'Escala

Edita: C.E.R. L'ESCALA
(1.000 exemplars)
Portada: Vila Mitjà
Dipòsit legal GI-853/95
Imprimeix: GALI - Figueres.

DES DE 1892

Sastreria

Vilabrú

C/. Port, 30

Tel. 77.02.21

L'ESCALA

XOCOLATERIA - XURRERIA - BAR
RESTAURANT - GRILL - TAPES
VARIADES

ESPECIALITATS
PEIX I MARISC
FIDEUÀ - CARN A LA BRASA

Plaça Ajuntament - Tel. (972) 77 12 95 - 17130 L'ESCALA

Banc Sabadell

Sílvia Casas i Hijos
Pubilla de la Sardana de L'Escala 1994

EMIL VODDER

Drainage Lymphatique

• Univ. P. Sabater Toul

Ens. Virginia Cool

KIROS

GABINET DE MASSOTERÀPIA
I DRENATGE LIMFÀTIC EMIL VODDER

HORES CONVINGUDES - Tels. (972) 77 00 09 tardes - 77 01 20 matins

FERRETERIA

CLOS

- * Electricitat
- * Fontaneria
- * Pintures
- * Camping Gas
- * Butzir Gas
- * Estufes llenya, carbó i gas-oil

ELECTRICITAT - PINTURES

 Camping Gas

Closa d'en Llop, 7 - Tel. 77.01.20
17130 L'ESCALA

Eleven
Moda

Passeig del Mar, 19 • Tel. 10 42 04 • L'Escala

IMMO-GESTIÓ L'ESCALA, S.L.
PROMOCIÓ - VENDA - LLOGUER

Passeig del Mar, 19
17130 L'ESCALA (Girona)
COSTA BRAVA

Tel. (972) 104204
Fax (972) 104205

BENVINGUTS

Des de l'any 1980, és costum del poble de l'Escala honorar, cada cinc anys, les persones nascudes a la vila que actualment resideixen en altres poblacions o àdhuc en altres països, per motius laborals, familiars o altres tipus de circumstàncies.

Amb molta il·lusió des de l'Ajuntament, la Comissió organitzadora i la col·laboració d'una munió de persones amb vertadera voluntat de servei, estem preparant la IV Diada de l'Escalenc Absent, tot coincidint amb l'Aplec de la Sardana, els dies 3 i 4 de juny. És voluntat de tots, que els diferents actes serveixin d'estímul per reviuere records, retrobar velles coneixences, passar-s'ho bé i conèixer l'Escala en la seva realitat actual.

És un goig poder tornar a veure reunits els familiars i amics d'aquell que un dia més o menys llunyà va abandonar la seva població nadiua, i que amb motiu d'aquesta diada té una bona excusa per retornar, i refer lligams que la llunyania i el temps, inexorables, afebleix.

La memòria d'allò viscut s'instal·la en el nostre interior, com les petjades del viatger que va fent el seu camí, en aquest cas el camí de la vida. Aquell carrer, aquella sala de ball, el taller on vaig treballar per primera vegada; aquí va ser on ens vam conèixer, en aquest solar hi havia la casa on vaig néixer; mira, encara que sembli mentida, l'Escala s'acabava a l'Ave Maria... i tants altres records, uns grats, altres no tant, que poden venir rescatats de l'oblit i del pas del temps.

És una bona ocasió per conjuminar dues maneres diferents de viure, recordar i, per què no, estimar l'Escala. La d'aquells que la viuen dia a dia, amb les seves grandeses i febleses, que potser ni s'adonen d'allò que es va modificant, i la d'aquells que tenen la seva memòria i el seu record fixat fa 5, 15 o 35 anys i que la perspectiva que dóna la distància i el pas del temps els facilita contrastar el passat amb el present, la realitat amb la ficció.

També és un bon moment per, des de la nostàlgia, però també des de la serenor, recordar tots aquells escalencs que ens varen acompanyar ara fa cinc anys, i ara ja no estan entre nosaltres.

En el bell mig del retrobament i l'alegria que convida la festa, també trobarem un racó per tenir presents a tots aquells que els agradaria trobar-s'hi i participar juntament amb els seus familiars i amics, però que per la distància, feina, motius familiars o personals no els ha estat possible.

Amics escalencs que, des del poble veí o potser des d'un altre país, ens retrobem en aquesta diada, sigueu molt benvinguts.

Rafel Bruguera i Batalla
Alcalde de l'Escala

RESTAURANT
LA TERANYINA
HOTEL BONAIRE

★★★

Passeig de Lluís Albert, 4
17130 L'ESCALA (Girona)
Tels. (972) 77 00 68 - 10 32 33
Fax. (972) 10 30 96

MAPFRE
CATALUNYA

PAU LÓPEZ i SOLÉS

AGENT D'ASSEGURANCES

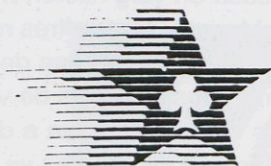
Nº Registre 24035

Pl. Victor Català, 2

17130 L'ESCALA

Tel./Fax (972) 10.37.15

UN EQUIP ORIENTAT AL SERVEI i A LA QUALITAT

EUROGAME, S.A.

MÀQUINES RECREATIVES TIPUS B
VIDEO-JOCS
PIN-BALLS
BILLARS AMERICANS
ATRACCIONS

C/. Close d'en Llop, s/n.

L'ESCALA (Girona) ESPAÑA

Tel. (972) 77.05.12

FAX: 34-72- 77.25.73

**BUGADERIA
RIELLS**

**LAVANDERIA
LAVERIE
LAUDERETTE
WASHEREI**

Avinguda Montgó, 65

Tel. 77 21 32

L'ESCALA

L'ESCALENC ABSENT

Hem de deduir, segons referències, que la pensada d'establir aquesta celebració va ser amb el propòsit d'agrupar en una mateixa diada aquells escalencs que anys enrere, quan les facilitats de desplaçament no eren tan favorables, tenien ocasió de retrobar-se invariablement en festes assenyalades, especialment Nadal i Festa Major. Si bé d'un temps ençà les visites han sovintejat, no és menys cert que les coincidències tenen menys possibilitats, menys efectivitat de la que es disposava abans. La decisió estava presa. Per concretar s'havien de tenir en compte tota una pila de detalls. El més important, trobar una data adient i alhora confeccionar un programa d'actes d'un cert atractiu. Si per tradició l'escalenc és considerat un bon sardanista, què millor que dedicar-li l'Aplec de la Sardana! A més la diada oferia situacions favorables: es feia per la segona Pasqua en què es donava la circumstància que l'endemà, dilluns, era festiu. Afegint-hi que no s'escau en plena temporada de feina i que el temps sol ser bonancenc, la tria no devia ser gaire difícil. Es posava fil a l'agulla. Com és costum, quan s'ha d'investir una empresa de certa importància, el primer que cal és comptar amb el vist-i-plau i el suport de l'Ajuntament. Una vegada rebuda una resposta positiva, no demorar la convocatòria d'una reunió convidant totes les entitats de la població per tal d'exposar la iniciativa, estudiar-ne les diverses opinions i, en cas de prosperar la idea, formar ja la comissió organitzadora. Aquesta és una versió, més o menys fidedigna, de com anaren evolucionant els diferents tràmits fins a convertir el suggeriment en una realitat. Fos el que fos, el cas és que l'any 1980 ja tenia lloc la I Diada de l'Escalenc Absent, els dies 24 i 25 de maig, coincidint amb el V Aplec de la Sardana. Com que s'havia previst fer-la cada cinc anys, la II Diada se celebrava l'any 1985, els dies 25 i 26 de maig, amb el X Aplec de la Sardana. Si en la primera Diada s'estrenava, interpretada de conjunt per les cobles Principal d'Olot, Jovenívola de Sabadell, Marina i Ciutat de Girona, la composició de Josep Cullell i Sallés L'ESCALA US RECORDA, el títol de la qual és suficientment explícit, en la segona, la sardana estrenada, original de Miquel Tudela i Benavent, que donaren a conèixer conjuntament les cobles Costa Brava, Genisenca, Ciutat de Girona i Principal de Barcelona, foren els mateixos homenatjats, mitjançant una enquesta, qui s'encarregaven de trobar-li un nom escaient. El que es va escollir, molt encertat, gairebé immillorable, és SÓC DE L'ESCALA, una expressió senzilla i concisa amb la qual es pot manifestar a bastament tot l'afecte i simpatia que es continua experimentant per la població de procedència. Per la III Diada, s'optava pels dies 30 de juny i 1 de juliol (el XV Aplec de la Sardana, s'havia fet el 29 d'abril i la segona Pasqua es va escaure el 3 de juny). Segons

revelació d'un component de l'organització, el *Diari de Girona* del 6 de juliol, en fer comentari de la festa, publicava: *la fem coincidir amb Sant Pere, la festa petita de l'Escala, però els actes celebratius els traslladem al cap de setmana per tal que hi pugui assistir tothom, ja que el dia de Sant Pere als altres llocs és laborable. Afegint-hi: la iniciativa de celebrar aquesta festa va ser d'un grup d'escalencs relacionats amb el món de la sardana, l'any 1980.* En un aplegament d'aquestes característiques sempre hi és aplicable aquella frase de "no hi ha tots els que ho són, ni ho són tots els que hi ha". I és que evidentment tractem les invitacions també té la seva complicació. D'una banda algunes adreces es desconeixen i d'altres no s'han actualitzat degudament, originant uns lamentables retorns de correspondència. Per altre costat, s'ha de tenir en compte que, si bé les dues paraules unides: "*escalenc absent*", tenen un sentit absolutament entenedor, separades hi podríem aplicar una significació diferenciada. Sospesem-ho: A la nostra manera d'entendre, *escalenc* no s'ho és només pel fet de viure i treballar a l'Escala, cal palesar-ho; tenir inquietuds, demostrar aprecí per tot el que fa referència a la població; sentir-s'hi identificat participant i col·laborant, és a dir, exterminant del tot aquella indiferència i desinterès dels que, dissortadament, en tenim proves continuades. Els que mantenen una actitud negativa, pel fet de no sentir-se "escalencs", per lògica, difícilment es podrien tenir, arribat el cas, com a "escalencs absents". Pel que fa a *absent*, el significat, segons els diccionaris, és "no present en un lloc, separat, allunyat". "El que està separat d'una persona o d'un lloc, especialment de la població en què resideix". A continuació anota: "en sentit figurat, distret i inatent". Fins aquí claríssim. Així, doncs, tenint en compte que són poquíssims els que refusen d'acudir a la convocatòria i que la gran majoria dels que viuen a fora, nascuts o residents circumstancials a la nostra vila, que es veieren en la necessitat de deixar-nos, especialment per raons de la feina, continuen demostrant amb llurs actituds que es consideren i segueixen sentint-se escalencs i si no assisteixen a la festa és ben bé per raons justificades. Podem tenir la certesa que aquests són els que veritablement s'han de qualificar com a uns "*escalencs absents*".

Farem ara una descripció de les tres festes celebrades, atenint-nos a les dades trobades en els arxius particulars. Quant a la programació de la Diada d'enguany, ja sortirà, degudament detallada, en aquest mateix butlletí.

El programa de l'any 1980, deia així: "Benvolgut escalenc: El proper dia 25 de maig, dia joíós per a tots els escalencs, perquè celebrem el nostre Aplec de la Sardana, afegirem una nova Festa a la llarga llista de les que celebrem al llarg de l'any. Però no serà una festa com les que acostumem a festejar, tal com poden ser la Festa Major, la Festa del Carme, o la Festa del Carnestoltes;

serà una Festa menys materialista i espectacular, però molt més afectuosa i familiar. Serà una Festa, un Dia i un Aplec de la Sardana dedicat a tots vosaltres escalencs, a tots els qui per les diverses circumstàncies de la vida viviu més o menys lluny de la vostra estimada vila marinera. La Comissió organitzadora de la Diada, així com l'Ajuntament, tenen la idea que aquest primer retrobament entre tota la família escalenca, pugui continuar fent-se periòdicament, cada tres o quatre anys, fent-la coincidir amb l'Aplec de la Sardana que es ve celebrant el dia de Pasqua de Pentecosta. Els actes que hem organitzat, amb molta senzillesa, no pretenen altra cosa que ajudar a passar una Bona Diada i oferir-vos a tots els escalencs absents una mostra que l'Escala, com diu la lletra d'una de les nostres sardanes, continua essent la vila GENTIL, GALANA i ENCISERA. Us esperem a tots a casa vostra, a l'Escala, el dia 24 de maig. Fins ben aviat!". Per fer referència als actes celebrats prenem nota del que publicava *L'Escalenc* del mes de juliol d'aquell any (quan encara no sortia imprès): "El passat dia 25 de maig va celebrar la nostra vila el V Aplec de la Sardana, que es va dedicar a l'Escalenc Absent, celebració que començava ja la vigília i que ha merescut tota mena d'elogis i felicitacions als organitzadors. Des de les primeres hores de la tarda del dissabte, es visqué un ambient diferent dels altres jorns, on hom hi augurava l'encert i el bon èxit de la Diada. L'acte de benvinguda de les autoritats locals, la Missa a l'Església Parroquial amb la participació de la Coral Empòrium, el sopar de germanor en el pati de les Escoles, amb prop de vuit-cents comensals, i el fi de festa a càrrec dels grups locals: Esbart de Dansaires La Farandola, Els pescadors de l'Escala, Coral Empòrium i Oreig de mar, que actuaren per aquest ordre, posant cloenda a la vetllada, plena d'emoció i entusiasme, la coneguda havanera "El meu avi", cantada de conjunt pels tres grups i corejada pels assistents. El diumenge al matí, l'ofrena de flors als difunts, la projecció a la sala del CER de filmacions d'aficionats locals, de vistes de la nostra població en diferents èpoques, i la celebració de l'Aplec, que tindria com a punt culminant a la tarda a interpretar-se les dues sardanes de conjunt: la primera, l'estrena de "L'Escala us recorda" i la segona aquella composició del mestre Sais que pels escalencs és gairebé un himne: "Records de l'Escala". El ball de nit a la Sala de Festes "La Palmera", amb l'actuació de l'orquestra Marina i la proclamació de la Pubilla de la Sardana de l'Escala 1980, donava per acabada aquesta celebració que tan entranyable record ha deixat a tots els que vàrem poder gaudir-la, permetent-nos cloure el comentari amb una de les notes rebudes aquell dia, d'un dels escalencs absents que no varen poder-hi assistir. Aquesta deia així:

Escalencs:

Amb una forta abraçada

rebeu la meva adhesió
i quan tots a la vegada,
en senyal de germanor,
feu crits de Visca l'Escala!
afegiu-hi els que faig jo”.

En la Segona Diada, figurava en el programa que era organitzada per la Comissió de l'Escalenc Absent, amb la col·laboració de l'Ajuntament i del Departament de Cultura de la Generalitat. La invitació era aquesta: “Benvolgut escalenc: L'Ajuntament i la Comissió Organitzadora de la II DIADA DE L'ESCALENC ABSENT ens complaem a adreçar-vos la més cordial invitació perquè entreu a l'anella de la sardana de germanor escalenca. Ens sentim orgullosos de demostrar que l'Escala dóna les mans a tots aquells que, per motius familiars, de feina o d'altres, han deixat la vila, però que encara guarden en el seu cor un racó per aquesta població tan estimada de tots. Desitjant que pugueu assistir-hi, rebeu una forta encaixada dels escalencs presents”.

Per tractar dels actes celebrats tornem a servir-nos del detall que en feia el mensual *L'Escalenc*: “El bon temps, que ha trigat molt a venir-nos, va voler ser present a la nostra Festa de l'Escalenc Absent i X Aplec de la Sardana. Efectivament el divendres quan, a la Galeria Mestral, es feia la inauguració de l'exposició de fotografies de l'Escala –que per cert ha tingut un extraordinari èxit d'assistència– encara estava tot tapat i mai podíem suposar que el dissabte dia 25 experimentés una millora, la qual continuà el dia següent, tenint unes diades de bon sol i temperatura agradable. Els participants a la II Diada de l'Escalenc Absent, varen anar-se aplegant a la plaça de les Escoles, per recollir a l'Oficina del CIT l'Escala-Empúries, els distintius, records i invitacions pels diferents actes. L'Esbart La Farandola ofería una escollida ballada de danses populars catalanes; més tard les autoritats locals varen dirigir als assistents unes frases de benvinguda i desig de bona estada, permentent-nos remarcar la intervenció de la Sra. Neus Ximinis, que parlà en nom dels escalencs absents. A dos quarts de nou i amb l'Església plena de gom a gom, va celebrar-se la Missa Solemne, amb participació de la Coral Empòrium, agrupació que, una vegada finalitzada la Missa, interpretava una Salve (dedicada als escalencs absents difunts) i posteriorment “Cant a l'Escala” i “Donzella escalenca” a veus femenines i “Evocació al Pirineu” i “Cors de Nabuco” a veus mixtes. Eren prop de les deu de la nit, quan al pati de les Escoles es feia la reunió per tal de celebrar el sopar de germanor. Que bonic!! Pensen que el organitzadors, en veure aquella alegria, aquell entusiasme, escoltar les frases d'elogi, d'agraïment i de felicitació, donaven per ben emprades les hores que destinaren a preparar la Diada. I és que certament no era per a menys: a qualsevol

dels escalencs homenatjats que et dirigies, només sabia fer que felicitar, donar les gràcies per les atencions, elogiar els joves –nois i noies– que els servien el sopar i, visiblement emocionats, deien que tot, tot, ho trobaven insuperable. El fi de festa, que es va allargar fins a les primeres hores de la matinada, va ser a càrrec dels grups Els Pescadors, Estrella de Mar i Oreig de Mar, que actuaren per aquest ordre, sense oblidar la participació de l'actriu Marina-Jesús Lleonart, encertada en totes les seves intervencions, permentent-nos destacar l'extraordinària actuació en recitar la poesia de Jaume Saderra i Riera (que figura en el programa-butlletí de l'Aplec) titulada "Neguit", amb la qual aconseguia, a més de fer caure alguna llagrimeta, que es fes un silenci absolut només trencat per un fortíssim i merescut aplaudiment, en finalitzar. Al matí del diumenge dia 26, quan ja s'havia començat, al passeig Lluís Albert, el X Aplec de la Sardana, consellers de l'Ajuntament acompanyats d'escalencs absents, anaren als cementiris de la vila a portar sengles rams de flors dedicats als escalencs que allà reposen. A la sessió de tarda de l'Aplec, s'estrenava "Sóc de l'Escala" i a continuació, també de conjunt per les quatre cobles, s'interpretava "Records de l'Escala" a la que seguiren, una per cobla, quatre composicions amb el nom de l'Escala, per aquest ordre: "L'encís de l'Escala" de Pere Fontàs –estrenada a l'Aplec de l'any passat–, "L'Escala us recorda" de Josep Cullell, estrenada en el V Aplec, I Diada de l'Escalenc Absent", "Cant a l'Escala" de Lluís Albert –estrenada el 1976, dedicada al CER l'Escala amb motiu del X aniversari de la seva fundació– i "Els pescadors de l'Escala" de Francesc Mas i Ros –estrenada en el IV Aplec, el 1978, any que es dedicà a la gent del mar–. A les deu de la nit, a la Platja, la Ciutat de Girona oferia una audició i a les onze, al Pati Blau, com a acte de cloenda, tenia lloc un concert a cura de La Principal de Barcelona, interpretant una primera part de sardanes i una segona de música vuit-centista i en el decurs del qual era proclamada la Pubilla de la Sardana 1985.

La tercera Diada, la del 1990, els convidava d'aquesta manera:

"Benvolgut escalenc:

De nou fent pinya agermants –benviguda sigui la jornada–, que cinc anys són ja escolats; deu de la primera vegada.

Celebrem avui el tercer Aplec de la gran família vilatana; alguns, el bon Déu se'ls emportà, altres, són nous escalencs a confirmar per la deessa Tramuntana.

Els no pentinen cabells blancs com els de la primera vegada; però som tots uns bons

germans, fills de l'Escala, nostra mare.
Benvinguts, doncs, a la Gran LLar, que per
terça volta a tots honora. Els néts, els avis
acompanyant; fills d'un fill que, emigrant,
féu factible aquesta hora.
Presentes i absents mancomunats fruïrem de
la diada, i del Més Enllà serem amb joia
beneïts per Aquells que ja emprenguerem
la volada!!!

Novament ens vam servir de *L'Escalenc* per copiar el comentari de la Festa: "III Diada de l'Escalenc Absent, dissabte 30 de juny i diumenge primer de juliol, de la qual el mes anterior publicàvem els actes programats. Com estava previst, abans de la salutació i benvinguda, va haver-hi la plantada de gegants a la plaça de l'Ajuntament, amb posterior cercavila amb participació d'en Peret i la Maximeta, acompanyats de les parelles geganteres de Figueres i Bescanó, dels grallers i capgrossos de la població esmentada en darrer lloc, així com dels tambors, grallers i capgrossos de la nostra vila. Iniciava el capítol de parlaments la Pilar Pellicer i Parals, expressant-se en nom dels escalencs presents, fent-ho a continuació, pels absents, en Francesc Sala i Balaguer. Els tancava l'alcalde, acabant la intervenció convidant als assistents a visitar, a la sala de l'Ajuntament, l'exposició de l'Abel Quintana i Oller, "Mariners i Pescadors de l'Escala" que, des d'aquell moment, es donà per inaugurada. Seguidament de la Missa d'Acció de Gràcies, el sopar al pati de les Escoles, finalitzat el qual va haver-hi l'actuació del grup "Terranostra" integrat per Frederic, Marc i la cantant Pepita Bruguera. Cal esmentar que, en una pausa de l'actuació, Rafael Bruguera lliurava una reproducció dels gegants de l'Escala a Francesc Sala, que rebia l'obsequi en representació de tots els escalencs absents. També donava una d'aquestes reproduccions a la Conxa Sastre i Sureda pel fet de ser la que més quilòmetres havia viatjat per ser present a la Diada. El fi de festa de la jornada, per aquells que varen voler-hi assistir, va ser el ball que el conjunt "Trifàsic" va oferir a Riells de Dalt, urbanització on l'endemà diumenge, prèvia visita a les Ruïnes d'Empúries, es portaven a terme els darrers actes de la celebració: una audició de sardanes a la plaça La Principal de l'Escala, interpretada per la Ciutat de Girona, seguida d'una sardinada popular i finalment una gran arrossada, organitzada per la secció sardanista del CER".

I aquí s'acaba la tasca que ens ha estat encomanada, com a col·laboradors del programa butlletí de l'Aplec de la Sardana d'enguany, Aplec que, per tercera vegada, s'ha dedicat als *Escalencs Absents*.

Com a punt final, ens permetem recomanar, tant als escalencs "presentes"

com als "absents" que en aquesta IV Diada no es vulguin fer comparances. Que es prescindeixi de si els actes programats en una anterior varen ser millors o de si els d'aquesta els han superat totes. Com sempre, poden haver-hi diverses opinions i no coincidir plenament totes. El que compta és que la Festa té una continuïtat, que s'organitza amb les millors intencions, posant-hi el màxim d'entusiasme per no decebre ningú.

Naturalment sempre poden sortir imprevistos i també d'aquelles petites coses que a vegades se'ls dóna més importància de la que en realitat tenen. Cal acceptar-ho tal com és, i si quelcom no resulta prou idoni, procurar, pels d'un costat dissimular-ho i pels de l'altre esmenar-ho, però mai criticar-ho. Mirem-ho pel costat optimista, sempre resulta més plaent, més favorable.

Amb els millors desitjos d'unes jornades ben satisfactòries, que els gaudiu al màxim, que en serveu els més agradables records i que amb salut, coratge i joia ens puguem trobar en una nova dedicatòria: *la V Festa de l'escalenc absent!!!*

Vili-gran

abril de 1995

CAMP DELS PILANS
CAMÍ DE LES CORTS
Tel. 10 47 27
Fax 10 47 25
17130 L'ESCALA

Dermofarmàcia

**Fòrmules
Magistral**

**Centre
d'Espeçífics
Homeopatia
Ortopèdia**

ROSA MARIA BALLESTA

Pintor Joan Massanet, 4 - Tel. 77 15 75 - L'ESCALA

Pensió - Hostal Mediterrà

PERE BLANCH COLL

Carrer RIERA, 24

Particular, RIERA, 25

Tel. España (972) 77 00 28 Inter. 34. 72.77 00 28

17130 L'ESCALA (Girona - Costa Brava)

Snack - Bar - Cafeteria

TREVI

Xamfrà: Sant Pere - Avi Xaxu

Tel. 77 16 01 L'ESCALA

ELECTRICITAT
AIGUA
GAS
CALFEACCIÓ
AUTOMATISMES
RECS PER ASPERSIÓ
AIRE CONDICIONAT

Instal·lacions

Josep ALECH

c/ Romans, 21 · Telefon 503384 · 17600 FIGUERES

ADMINISTRACIÓ DE LOTERIA N.º 1

Isidre Pons i Rius

LOTERIA NACIONAL · LOTERIA PRIMITIVA

C/ Enric Serra, 3 bis, cantonada Maranges
Telèfon 77 05 52

L'ESCALA

HOTEL - RESTAURANT

AMPURIAS

Telèfon 77 02 07 L'ESCALA

Plaça Correus, s/n - Tel. 77 26 02 - 17130 L'ESCALA (Girona)

CALÇATS BALLESTA

Fundada l'any 1920

Pintor Joan Massanet, 10

Tel. (972) 77 02 53

17130 L'ESCALA

(Costa Brava - Girona)

ESCALENCS ABSENTS I ESCALENCS PRESENTS, JUNTS A LA MATEIXA FESTA

Ha arribat l'any 1995 i l'Escala compleix l'acord de tornar a homenatjar, aquest any per quarta vegada, els escalencs que, temps ha, van deixar de viure-hi per diferents circumstàncies i els qui, al llarg dels quinze anys transcorreguts des del 1980 fins al 1995; també n'han marxat.

La primera vegada que se celebrà aquesta festa-homenatge va ser un esdeveniment apoteòsic que ningú no esperava. En aquell moment, l'Escala volgué honorar els escalencs externs que al llarg d'uns anys deixaren el seu poble mariner, on veieren la llum per primera vegada, per instal·lar-se en altres indrets. La causa principal i la més generalitzada del seu allunyament fou la manca d'estabilitat en el treball d'una majoria de famílies que es refiaven de la pesca, la qual, dissortadament, escassejava gran part de l'any. Amb aquesta gent, alguns d'ells desapareguts, s'afegeixen els qui, per motius diversos, també s'han absentat de l'Escala.

Tanmateix es pot parlar de diferents classes d'absents: els qui van marxar fa anys per poder gaudir d'una vida millor i no han tornat o ens han visitat poques vegades; aquells que fa anys se'n van anar, però conserven la casa pairal o n'han adquirit una com a segona residència i vénen sovint a passar algun cap de setmana i les vacances; alguns ancians atesos en residències geriàtriques; joves que han fundat la seva pròpia llar fora del poble nadiu per motius d'estudis, de casori, etc. etc. Uns i altres es diferencien, a més, per la distància que els separa de l'Escala, ja que mentre alguns viuen a cinc o sis quilòmetres del poble natal i tenen ocasió de visitar-lo molt sovint, altres resideixen lluny, fins i tot fora de les comarques gironines i uns quants a l'estranger.

A tots l'Escala dedica una festa especial que té lloc cada cinc anys: "La Diada de l'Escalenc Absent". Aquesta celebració ofereix l'oportunitat de retrobar-se familiars i amics i veure les innovacions de la seva vila al llarg del temps. És una diada de germanor entre els escalencs que no han deixat mai el seu lloc d'origen i els qui n'han marxat. Jornada en la qual tothom se sent alegre; uns per l'atenció que se'ls dispensa; altres per la satisfacció de donar acolliment.

A l'any 1980 es forjà la nova festa que s'afegí a la llarga llista de les que l'Escalenc celebra habitualment. D'una Comissió Organitzadora i de l'Ajuntament sorgí la idea i es decidí que el primer retrobament de tota la parentela escalenc tingués continuïtat periòdicament, cada cinc anys, amb la intenció de fer-la coincidir amb la festa de l'Aplec de la Sardana de l'Escalenc, tot i que aquesta situació no es donà en la Diada anterior (any 1990), que va tenir lloc els dies 30 de juny (festivitat de Sant Pere) i l'1 de juliol.

És interessant destacar com a testimoni palpable de l'íntima relació entre la Diada de l'Escalenc Absent i la típica dansa catalana, la germanor que inspira la festa, la qual fa que tots els escalencs es trobin agafats de les mans i units per les mateixes arrels en la gran anella sardanista. Aquest esperit de germanor ha promogut entre els organitzadors de la gran diada la idea d'oferir un obsequi especial als escalencs de fora. Què millor que una sardana en honor seu! Fou aquest el motiu de l'estrena de "L'Escalenc us recorda" (any 1980) i "Sóc de l'Escalenc" (any 1985).

La Diada de l'Escalenc Absent, festa simpàtica i emotiva, és factible gràcies a l'esforç i a la dedicació d'uns escalencs que, com a lliures o com a membres d'entitats del poble, aporten dades i organitzen l'esdeveniment, programant els actes i reunint-se diverses vegades per coordinar la tasca comuna, en estreta col·laboració amb l'Ajuntament. És la diada en què la família escalenc aferrada al poble brinda als seus fills absents l'oportunitat d'un memorable reconeixement mutu en el lloc que els ha vist néixer, preparant per a ells un jorn de joia. Aquesta dedicació, per part dels escalencs presents, segons el meu punt de vista, mereix una gratitud que s'hauria de valorar perquè molts d'ells, en els moments difícils van romandre a l'Escalenc i s'hi mantingueren fermes, sense defallir, ans al contrari, van voler fer front a les dificultats i penúries, seguint lluitant contra les adversitats. La seva actuació és digna d'elogi i la Diada de l'Escalenc Absent és una ocasió ben propícia per oferir-los el més sincer homenatge d'agraïment.

Segons la meua manera de veure, els escalencs de fora i els escalencs de dins mereixen una distinció similar. Els primers perquè, malgrat que viuen fora de l'Escalenc, segueixen essent escalencs, i els altres perquè han viscut sempre al seu poble. Per a tots, un record afectuós, i per als col·laboradors de la Diada, una inesborrable mostra d'agraïment.

Abans d'acabar, aprofito l'avinentsesa per relatar en aquest escrit el resum dels actes commemoratius que han omplert la Diada de l'Escalenc Absent des que la festa s'estrenà ara fa vint anys. Desitjo que serveixi de recordatori per a aquells a qui interessi.

I DIADA DE L'ESCALENC ABSENT
(dies 24 i 25 de maig de 1980) 5è Aplec de la Sardana

Dissabte (dia 24)

A partir de les 4 de la tarda, recollida de distintius i invitacions a la Casa de la Vila.

A 2/4 de 8, benvinguda i salutació per les autoritats locals a la plaça de l'Ajuntament.

A 2/4 de 9, Missa Solemne, cantada per la Coral Emporium del CER.

A 2/4 de 10, sopar de germanor al pati de les Escoles, amb cantada d'havaneres a càrrec dels grups Coral Emporium, Els Pescadors de l'Escala i Oreig de Mar, i l'actuació de l'Esbart de Dansaires La Farandola del CER.

Diumenge (dia 25)

A partir de les 10 del matí, Aplec de la Sardana.

A 2/4 de 12, a la sala del CER, projecció de la pel·lícula de l'Escala, filmada per escalencs.

A 2/4 de 5 de la tarda, Aplec de la Sardana, amb l'estrena de la sardana "L'Escala us recorda", interpretada de conjunt per quatre cobles i dedicada als escalencs absents.

II DIADA DE L'ESCALENC ABSENT
(dies 25 i 26 de maig de 1985) 10è Aplec de la Sardana

Divendres (dia 24)

La vigília de la festa, a les 7 de la tarda, a la Galeria Mestral, inauguració d'una exposició de fotografies de l'Escala.

Dissabte (dia 25)

A partir de les 4 de la tarda, recollida de distintius i invitacions a l'oficina del CIT (plaça de les Escoles).

A 2/4 de 7, actuació de l'esbart La Farandola, a la plaça de les Escoles.

A 2/4 de 8, benvinguda i salutació de les autoritats locals, a la plaça de les Escoles.

A 2/4 de 9, a l'església parroquial, Missa Solemne, cantada per la Coral Emporium del CER.

A 2/4 de 10, sopar de germanor al pati del C.P. Empúries, amb cantada d'havaneres, a càrrec dels grups Els Pescadors de l'Escala, Oreig de Mar i Coral Emporium.

Diumenge (dia 26)

A partir de les 10 del matí, Aplec de la Sardana.

A la 1, visita a la recuperada Roca del Frare.

A 2/4 de 5 de la tarda, Aplec de la Sardana, per assistir a l'estrena de la sardana "Sóc de l'Escala", interpretada pel conjunt de quatre cobles i dedicada als escalencs absents.

A les 11 de la nit, al Pati Blau, concert per la cobla La Principal de Barcelona, amb la proclamació de la Pubilla de la Sardana de l'Escala.

III DIADA DE L'ESCALENC ABSENT

(dies 30 de juny i 1 de juliol de 1990) Festa Petita de l'Escala (Sant Pere)

Dissabte (dia 30)

A les 4, a la planta baixa de l'Ajuntament, recollida de distintius i tiquets per a l'arrossada popular.

A les 7, a la plaça de l'Ajuntament, plantada de gegants, Tot seguit, inauguració de l'exposició "Mariners i Pescadors de l'Escala", a càrrec de l'artista escalenc Abel Quintana i Oller.

A 2/4 de 8, salutació i benvinguda a càrrec de les autoritats locals.

A 2/4 de 9, a l'església parroquial de Sant Pere, missa en acció de gràcies.

A 2/4 de 10, al C.P. Empúries, sopar de germanor i actuació de Pepita Bruquera amb el grup Terranostra, en finalitzar el sopar.

A 2/4 de 12, a Riells de Dalt, ball amb el conjunt Trifàsic.

Diumenge (dia 1)

A les 10, a la plaça de les Escoles, concentració i seguidament, visita a les ruïnes i al Museu d'Empúries.

A les 12, a Riells de Dalt, audició de sardanes a càrrec de la cobla Ciutat de Girona i sardinada popular.

A 2/4 de 2, arrossada popular organitzada per la Secció Sardanista del CER.

IV DIADA DE L'ESCALENC ABSENT
(dies 3 i 4 de juny de 1995) 20è Aplec de la Sardana

Dissabte (dia 3)

A les 4 de la tarda, a la planta baixa de l'Ajuntament, recollida de distintius i tiquets.

A 2/4 de 6, exhibició castellera (Castellers de Barcelona), a la plaça Víctor Català.

A 2/4 de 7, inauguració de l'exposició de punta de coixí i tapís, a la sala d'exposicions de l'Ajuntament.

A les 7, ball dels Gegants de l'Escala, a la plaça de l'Ajuntament.

A 2/4 de 8, salutació i benvinguda a càrrec de les Autoritats Locals.

A 2/4 de 9, a l'església parroquial, missa d'acció de gràcies.

A 2/4 de 10, sopar de germanor amb l'actuació de la Coral Jardí del Pedró, al C.P. Empúries.

A 2/4 de 12, ball a càrrec de l'orquestra Emporium, en el mateix Col·legi.

Diumenge (dia 4)

A les 10 del matí, al passeig Lluís Albert, Aplec de la Sardana, amb les cobles Emporium, Ciutat de Girona i Foment de la Sardana.

També visita al passeig d'Empúries i a les ruïnes. Seguidament, Sardinada a la platja d'Empúries.

A les 11, al Centre Cultural-Municipal Xavier Vilanova, projecció de vídeos i pel·lícules sobre l'Escala (l'Escala i el Mar, 3a Diada de l'Escalenc Absent, etc.).

a 2/4 de 5 de la tarda, homenatge als escalencs absents, anxovada i comiat, al passeig de Lluís Albert.

Pilar Pellicer, de Gispert
L'Escala, 22-4-95

AGRUPACIÓ FLEQUERA EMPORDANESA

A. P. A. S.L.

C/. Puig del Llop, 54
Tel. 77 00 81 - Fax 77 03 98
L'ESCALA

KARTING
L'ESCALA

Cta. L'ESCALA - TORROELLA

**FLECA
PASTISSERIA**

Sancho

Carrer Major, 9 - Tel. 52 01 82
L'ARMENTERA

C/. Del Port, 29 L'Escala - 17130
Tel. 972-10 44 53 (Alt Empordà) Girona

C/. D'Ulla, 18 Torroella de Montgrí - 17257
Tel. 972-75 89 58 (Baix Empordà) Girona

UN ESCALENC ABSENT DE PRIMERA

Se m'ha invitat a portar el meu granet de sorra –i tan granet– al llibre programa que s'edita amb motiu de l'Aplec de la Sardana, dedicat enguany a L'ESCALENC ABSENT.

I la puntualització se m'ha fet molt concisa i concreta, tot suggerint-me la possibilitat d'enllaçar la meua col·laboració amb la breu biografia que vaig publicar en el Llibre de la Festa Major de l'Escala del 1987 sobre un escalenc absent molt conegut i apreciat com és en Diego Castella i Nicolau.

En Diego Castellà, en qualitat de capità de l'Espanyol, saluda l'àrbitre, abans de començar el partit. La indumentària del jugador no és tan desfasada respecte a l'actual, com ho és en el cas de l'àrbitre.

I he de confessar que la invitació m'ha alligonat perquè sé que neix d'una persona molt simpatitzant dels colors blau-grana del Futbol Club Barcelona. Però és que per damunt de les simpaties, colors i tendències esportives, hi ha l'afecte i l'amor envers la població que ens ha vist néixer i en la qual nosaltres vivim.

Això evita que ens sentim acomplexats a l'hora de parlar d'aquest jove escalenc que, un dia, a l'edat de 21 anys, se n'anà a la capital de Catalunya de la mà d'un altre escalenc adoptiu, en Pere Solé, per jugar en un equip de futbol de primera divisió: el Reial Club Esportiu Espanyol de Barcelona.

Des d'aleshores veírem el seu nom i la seva fotografia en els diaris esportius de l'època, al costat, a voltes, del nom de l'Escala. Jo ho recordo molt bé. Era el nostre ídol, com ho seria en l'actualitat algun jugador nascut a l'Escala que ho fes a primera divisió, encara que fos a l'equip més modest, com és l'Espanyol.

Si en Diego jugués ara, en algun partit televisat seria molt probable que l'anomenessin el "noi de l'Escala", com d'altres jugadors són coneguts pel noi d'Hostalets, el noi de Santpedor, el noi d'Esparreguera, etc...

Abans no hi havia televisió i això ho havien de plasmar al *Mundo Deportivo*, a la *Bàrcelona Deportiva*, o en altres publicacions esportives, que molts de nosaltres recordem.

En Diego, com en d'altres sectors de la vida, hagué de passar abans per una prova de foc. El primer partit amb la camiseta blanc-i-blava el jugà, en començar la temporada 1942-1943, en el camp del Castelló de la Plana. Ho va fer força malament, fins al punt que, el diumenge següent, ja no jugaria. Unes setmanes més tard, era cedit al Reus. Ell no es desmoralitzà i seguí jugant i agafant experiència. Va tornar la temporada següent per quedar-se al primer equip de Sarrià per espai de nou temporades. Des d'aquella època en Diego porta amb molta dignitat el sobrenom que darrerament ha adquirit transcendència, com és el d'escalenc absent. Ens féu quedar molt bé, perquè mai no va ser un jugador conflictiu, ni a dins ni fora del camp. La prova és que en nou temporades mai no fou expulsat d'un terreny de joc.

Han passat molts anys, però en Diego s'ha mantingut fidel a les seves arrels. Molt sovint l'hem vist a l'Escala —abans més que no pas ara— saludant els seus amics i tots els que havíem estat admiradors seus. Sabia comportar-se amb molta senzillesa, sense gens de vanitat. Com ell mateix reconeixia en una ocasió, havia estat un jugador modest dins la primera divisió.

En aquells anys quaranta i principis dels cinquanta, que és quan aterrà a Barcelona, foren alguns els nois escalencs que marxaren a altres llocs per obrir-se camí per mitjà d'un ofici o d'un treball que no fos el d'anar en mar, l'única sortida que hi havia aleshores a l'Escala, on es passaven uns anys de veritable crisi i necessitat.

Aquells nois ho tingueren difícil. Després de molts anys, ens ho recorden encara. No tots tingueren la sort d'en Diego, al qual el futbol obrí les portes d'una vida còmoda, tot i no cobrar grans fortunes, puix l'Espanyol tampoc les podia pagar, i menys en aquells temps de penúria.

La majoria d'aquells joves escalencs escolliren Barcelona, cap i casal de Catalunya, per cercar-hi una col·locació. La majoria s'hi quedaren per formar-hi una família i allà feren arrels, que mai més arrancarien.

Però el nexa amb l'Escala, el poble que els veié néixer i créixer enmig de moltes dificultats —guerra civil inclosa— és inesborrable. A mesura que els mitjans de locomoció privats s'han posat a l'abast de tothom, els períodes llargs d'absència s'han anat escurçant i, en molts casos, són pràcticament difosos. Però el simbolisme, gairebé sempre, d'aquesta Festa que anem a celebrar de l'Escalenc Absent es va mantenint i sempre és ocasió que els més allunyats de l'Escala es tornin a sentir a casa seva fruit de la festa que tot el poble els ofrenarà.

Ricard Guanter

En Diego Castellà posant amb l'equip de l'Espanyol, al camp de Sarrià, instants abans de començar un partit.
Es el dretà dels quatre que es troben ajupits. Recordem que jugava d'extrem esquerra.

TESTIMONI D'UN ESCALENC ABSENT

Si ho hagués pensat una miqueta, quan em varen demanar que col·laborés amb un escrit en aquest programa, potser hauria dit que no, i no perquè el motiu no s'ho valgui, sinó perquè després he vist que no és tan fàcil de dir quelcom que pugui interessar a qui ho llegeixi.

Entenc que aquesta Festa de l'Escalenc Absent és força més que una festeta d'estar per casa. Jo recordo que quan vaig rebre la invitació, la primera vegada que es va celebrar, em vaig sentir sorprès, content i il·lusionat; sorprès, perquè no ho esperava, content pel fet que això es portés a terme, il·lusionat, pensant en la quantitat d'escalencs que ens podríem veure després de tants anys de no fer-ho. Ara, aquesta vegada, haig de dir que quan va començar l'any, ja vaig fer el comentari a casa: "aquest any toca l'Escalenc Absent, espero que hi tornaran i que tinguem salut per poder tornar a anar-hi". Pels qui vivim

Una alineació del F.C. L'Escala, de l'any 1953

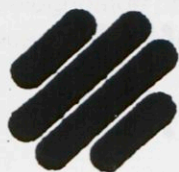
Drets (d'esquerre a dreta). F. Salip, Ll. Mallart, J. Poch, J. Quintana, J. Me Sureda, A. Costals i E. Colomé;
Ajupits (d'esquerre a dreta): J. Massanet, A. Muxach, P. Ros, J. Gasull i J. Vilabrú.

fora de l'Escala és un goig que els residents ens recordin i ho demostrin; tots sabem que és una feina molt feixuga tota la que s'han buscat i per la qual treballen tantes hores després de les que ja fan habitualment per guanyar-se el pa de cada dia. Jo que he vingut a totes les Diades, he vist més o menys –més aviat, menys que més– el tip d'anar amunt i avall que es fan; corre cap aquí i cap allà, ara entra i ara surt, vés i dóna-li, vine i dóna'm...

Amics escalencs, organitzadors i poble tot, tinguem en compte que als que venim a la nostra Festa el cor se'ns omple de joia, i que tot això ens ajuda a anar aguantant i ens dóna força per veure d'arribar a la propera. Pensem que des d'aquest moment, només falten cinc anys.

No voldria deixar de fer el comentari del que he observat al poble, i és que si molts, per culpa de les circumstàncies, vàrem haver de marxar, d'altres de diferents contrades han vingut i s'han integrat, i treballant junts de ferm i de valent han fet possible que l'Escala avui sigui coneguda, no solament per les seves anxoves, sinó també com un poble de gent sana, treballadora i que estima i respecta les seves arrels.

Josep Quintana i Pagès

BANCA CATALANA

C/ DEL PORT, 19

**PERRUQUERIA
TORRENT
PER HOMES i DONES**

Carrer del mar, 3
Tel. 77 01 64
L'ESCALA

TABACS
**FRANCA
PELLICER**

Ronda Pedró, 46 - Tel. (972) 77 06 49
17130 - L'ESCALA (Girona)

NOVETATS · TÈXTILS
ARTICLES PER A LA LLAR

Casa Tuig Giralt

PINTOR MASSANET, 6-8
ENRIC SERRA, 4
Telèfon 77 03 52 - 10 45 92
17130 L'ESCALA

Joieria i Relotgeria

J. Molinas

REPARACIONS · COPES i TROFEUS ESPORTIUS
Carrer Pintor Joan Massanet, 26 - Tel. 77 05 48
L'ESCALA

**GARATGE
OLIVERAS, S.C.**

AGENT OFICIAL **FIAT**

COMPRA-VENDA DE COTXES D'OCASIÓ

CTRA. L'ESCALA, KM. 16 - 17136 VILADAMAT
Tel. 78 81 02

CONFECCIONS
GENERES DE PUNT

JUYNAR

Carrer de Gràcia, 6
Tel. 77 07 47

Avda. Riells, 70
Tel. 10 32 86

L'ESCALA

CARTA OBERTA ALS “ESCALENC ABSENTS” DEL CEL

Benvolguts “Escalencs Absents” del Cel,

Aquest any us trobarem a faltar. Però sabem que vosaltres sereu presents en esperit a la Gran Trobada de l'Escalenc Absent. Vau gaudir tant ara fa cinc anys que estem segurs que no us ho deixareu pas perdre.

Ho recordeu? Ara fa 5 anys va rebre la invitació vinguda de l'Escala, el vostre poble natal, el poble que us va veure néixer. Us va suggerir tot un ventall de records d'infantesa: la Platja, les barques, l'escola, el vostre carrer, la plaça de l'Església, la primera comunió...

Amb quina il·lusió va preparar el dia del retorn al vostre enyorat Empordà per participar a les festes que us preparaven els vostres convilatans.

I quina sorpresa en arribar a l'Escala! Diria més d'un de vosaltres:

– M'han canviat el meu poble. Si no fos pel mar, “el Cargol”, les platges i l'església, no reconeixeria el lloc on vaig néixer.

– I també m'han canviat la gent: cabells blancs, arrugues als fronts, s'han fet més grans, han envellit, però són els meus amics d'infància, són la gent del meu poble.

Déu n'hi do, els escalencs “absents” que faltareu a la cita! Segurament que ja us haureu trobat al Cel i que en aquest dia en parlareu i dirigireu el vostre esguard a veure què passa aquí a la Terra.

Nosaltres no us oblidarem pas. En parlarem, dels que heu marxat, dels “absents de veritat”, i a l'església, en la celebració de la missa “d'Acció de Gràcies”, farem una pregària ben bonica per tots vosaltres perquè ho celebriu ben feliços al Cel.

Ah! I us demanem una cosa: vosaltres, que teniu molta influència, intercediu davant del bon Déu per tal que no ens falti l'ajuda necessària en el nostre pelegrinatge per aquesta vida perquè també un dia puguem tenir la felicitat que vosaltres ja gaudiu.

Adéu-siau, escalencs absents, a reveure, amb tot l'afecte

Mossèn Salvador Jué

G. PETERS
PROPERTY SALES AND
MAINTENANCE

THE PROPERTY SHOP

A. P. I. N.º 7464

Avda. Ave Maria, 33 - bis
17130 L'ESCALA
(Girona - Spain)

Tel. 34 - 72 - 77 02 40
Fax. 34 - 72 - 10 35 90

Caixa de Girona

SALAONS SOLÉS, S.A.

ANXOVES DE L'ESCALA, SARDINA DE LA COSTA I CONGELACIÓ DE PEIX

Carretera de Palafrugell, s/n.
Apartat de Correus, 210
Oficina: 77 03 57
Particular: 77 03 63 - 77 03 25

17130 L'ESCALA
(GIRONA)

Bodega

Can Ratxelet

Ctra. Viladamat-Palafrugell, Km. 4,5
Tel. 10 45 00 - 17130 L'ESCALA

Garatge Sala

Servei FORD
JOAN SALA i CANALS

Avgda. Girona, 31 - Tel. 77.09.43
17130 L'ESCALA

DROGUERIA - PERFUMERIA

Guillot

Carrer del Mar, 10 - Tel. (972) 77 04 86
17130 L'ESCALA (Girona)

Jordi Viella i Bosch
Agent Afecte cod. 8.395

Pintor Joan Massanet, 80 - Tel. 77 27 00
17130 L'ESCALA (Girona)

LLIBRERIA BALLESTA

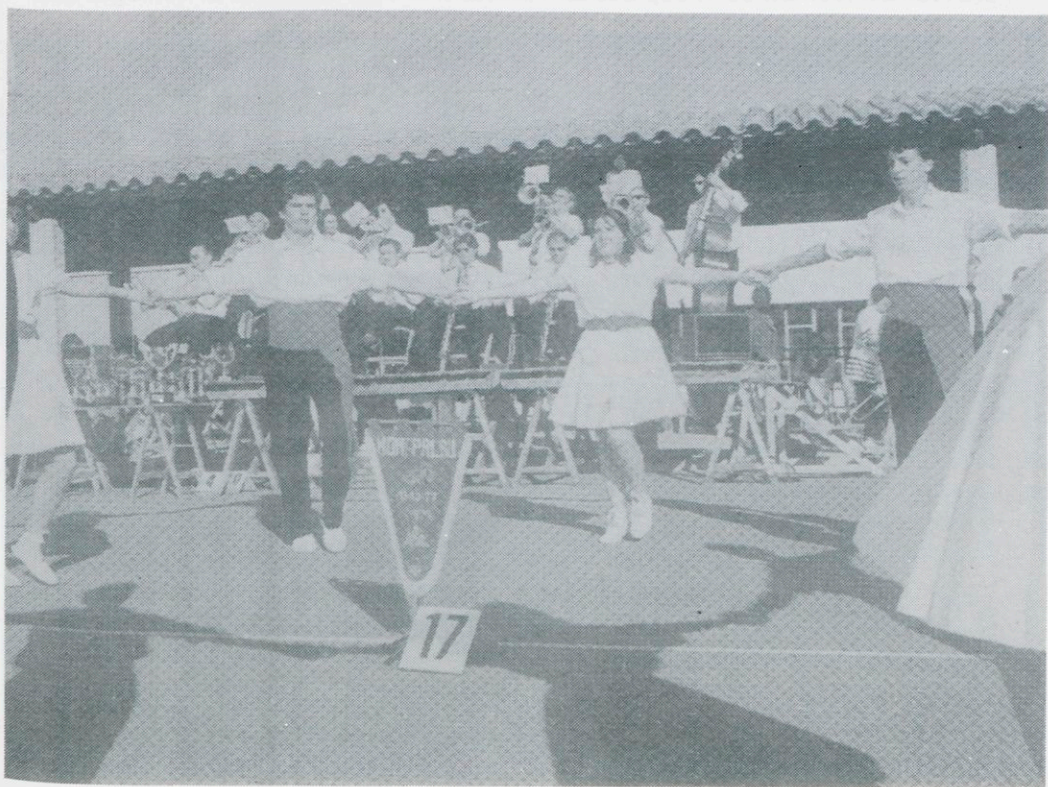
MARIE CHRISTINE MACARD

C/. Pintor J. Massanet, nº 7
Tel. (972) 77 06 95
17130 L'ESCALA (Girona)

UNIFORMITAT I SARDANISME

Des que existeix sobre la Terra, l'home ha perseguit el domini sobre l'home. Quan aconseguix el poder, una providència a què és procliu el dominador per tal d'afermar i fer palesa la supremacia és la d'enfundar el sotmès dins un uniforme. Una persona uniformada vol dir que depèn d'una altra; enterament o en part, no és lliure dels seus actes.

El sistema militar ofereix l'exemple més aconseguit de subjecció de l'individu. En un ordenament jeràrquic a ultrança, en què l'immediat superior disposa omnipotentment i constantment del subordinat, la unificació de la vestimenta és cabdal per anul·lar qualsevol tret emancipador. Els soldats, a més, atropats segons l'estatura i amb el pas ajustat, a penes compten com a éssers individuals; compta la unitat que els agrupa. Remarque ho constatarà amb expressió justa: "Ja no són homes. Són una columna".

Actuació d'una colla.

És clar que fora de la milícia, l'ús de l'uniforme és més discrecional. Qui és obligat a dur-ne, només s'hi vesteix mentre es troba subordinat en una ocupació, que sovint pot exercir amb més o menys autonomia.

La pràctica de l'esport, que en principi hauria d'ésser una activitat complementària de la persona per tal de conservar la salut i el físic en bon estat, ha passat a ser professional, si no del tot, en bona part gairebé a tot arreu. Unes normes estrictes regeixen l'organització de campionats, proves i jocs de competició, com també el control i classificació dels participants, no cal dir que uniformats preceptivament sota la tutela de clubs, poblacions i àdhuc de països. Així, les victòries i trofeus aconseguits amb l'aptitud i l'esforç d'equips i atletes, reverteixen majorment en prestigi de la institució a què estan adscrits.

L'uniforme ha aparegut també en el món sardanístic d'ençà que han sorgit manifestacions de caire espectacular i competitiu. Com els equips en l'àmbit esportiu, les colles representen entitats, en nom de les quals prenen part en concursos i campionats; enquadrades en categories (veterans, juvenils, alevis, etc.). grups i subgrups (A, B, C,...), es guanyen lloc en una taula classificatòria. Quant a llurs actuacions, preval més un comport de marcialitat cas-

Tots som u...

trense. La unitat indivisa és el cercle. Els components de l'anella s'han de desprendre de qualsevol tret personal que alteri la geometria i la precisió mecànica amb què ha d'evolucionar la roda. En competicions o exhibicions de sardanistes uniformats, tot s'hi ha de moure amb exactitud semblantment a les paraules militars. Des del galop inicial, tot hi és col·locat i ordenat, concursants i públic, i conduït escrupolosament per la omnipresent megafonia.

L'antítesi d'una exhibició de colles sardanistes és la bigarrada concurrència d'una ballada popular. En una plaça, o l'espai que en fa el servei, s'hi encabeix tothom com li escau. Tant si es balla com si no es balla, no es fa nosa ningú i cada lloc té igual preferència. Les diferències de rang social hi són abolides i en queden fora les enemistats; mai, ni bandositats, ni caciquismes, ni dictadures no hi han pogut potinejar. La llibertat i el respecte personal hi són de debò. Tal vegada és per això que el sardanisme sigui la mostra de democràcia més ben entesa que pot oferir la història dels pobles.

El sardanista és, per definició, una persona lliure. Ningú no l'obliga ni ningú el paga. En entrar a la rodona fa un acte de voluntària acceptació de les regles que regeixen la comunitat. De la mateixa manera que hi és admès, admet i ofe-

...i cada u al seu aire.

reix la mà cortesament al proïme, sigui qui sigui. Si coneixem en Peret per la veu, el gest i l'anar, doncs si balla també li veiem l'aire d'en Peret. La seva personalitat resta intacta. A les ballades de sardanes populars, tan usuals com hi havien estat la gorra, el gec de vellut o les cotilles i els enagos al seu temps, ara hi són el cap descobert, el jersei o les minifaldilles i els pantalons femenins. Cada estampa ens situa inequívocament en un moment determinat de l'existència. L'essència, però, és inalterable.

La genuïna ballada de sardanes no és la funció d'uns figurants i d'un públic. És la confluència de volicions particulars en el sentiment que ens fa una gran família. Que el conservem sempre ben viu i ben actual, i que Déu ens hi ajudi.

* * *

L'Escala no podia escollir amb més encert la diada d'homenatge als seus fills absents. ¿Quin espectacle, quina finesa els pot oferir que sigui millor que retrobar-se sardanejant a la vila nadiua, agermanats amb els seus connaturals amb la mateixa plenitud de la vida quotidiana? Que s'hi sentin com si no se n'haguessin mogut?

Joaquim Armengol

ANXOVES DE L'ESCALA
J. CALLOL I FILLES
FILL DE J. CALLOL I SERRATS
SALAONS SOLES
SALAONS FIGUERES
ANXOVES EL XILLU

ÒPTICA ARLÀ

C/. Gràcia, 3 - Tel. 77.09.86
L'ESCALA (Girona)

MICHELIN

CITROËN

GARATGE FERRER, S.L.

Servei Oficial MICHELIN
Agent CITROËN

C/. Closa del Llop, s/n.
Tel. 77.12.64 - Fax 10.35.94

17130 L'ESCALA

PIZZERIA

LA PALMERA

Carrer La Torre, 64
Tel. 77 03 03 17130 L'ESCALA

**CHAPARRAL
BOATS**

nautivela
GERMANS FABREGAS

Carretera Oriols-L'Escala, km. 16
Tel. (972) 78 83 64
Fax (972) 78 84 38
17133 VILADAMAT (Girona)

"la Caixa"

CAIXA D'ESTALVIS I PENSIONS
DE BARCELONA

SUPERMERCAT LLISTOSELLA

Avgda. Montgó, 182
Tel. 77 06 09
17130 L'ESCALA

PERRUQUERIA

Maria

C/. Mig, 7 - Tel. 77 00 67 - 17130 L'ESCALA

- SERVICIO MANTELERÍA
- MANTAS
- EDREDONES
- SECADOS

**VILCHES
LAVANDERIA**

Avgda. Ave Maria, 35 - Tel. 77 28 05
17130 L'ESCALA

* Pel seu gran interès, reproduïm la introducció que apareix en el llibre *La Sardana, Dansa Nacional de Catalunya*, de Josep Ma. Mas i Solench, editat per la Generalitat.

LA SARDANA, DANSA NACIONAL DE CATALUNYA

La música i el ball han constituït sempre uns elements principals de tota manifestació festiva i han aconseguit la màxima rellevància quan, arrelats a la comunitat, s'han convertit no solament en característiques, sinó que han entrat en l'àmbit de la popularitat. La sardana, vinculada a la festa, sempre ha estat una dansa del poble.

La sardana, tal com la coneixem avui, és una dansa relativament recent. Es va desvetllar a l'Empordà, ara fa cent cinquanta anys. Un dels seus primers tractadistes, però, li dedicava ja tot l'entusiasme. Josep Pella i Forgas, jurista,

Diada de l'Aplec de Sant Martí de l'any 93

polític i historiador, en el capítol que estudia la sardana, en la seva *Historia del Ampurdán*, la qualifica sense cap recança:

“És el nostre ball nacional: saludeu-lo”.

Era l'any 1883. El poeta de Provença, Frederic Mistral, ja l'havia elogiada en visitar l'Empordà, l'any 1868, mentre Jacint Verdaguer, admirat, també la cantava:

“Era un cercle de joves i donzelles,
un enfilall de roses i clavells;
amb quin aire, bon Déu, dansaven elles!
amb quin delit sardanejaven ells!”

La nostra dansa, però, ja existia, encara que de forma rudimentària. El seu nom i la manera de dansar-la es perden en la foscor dels temps. Tanmateix, la sardana anomenada *llarga*, que és la que es balla avui, és obra d'una personalitat bàsica en el panorama de la música popular del segle XIX, Josep Maria Ventura i Casas, més conegut per Pep Ventura o Pep de la Tenora, i d'un coreògraf, simple i hábil, Miquel Pardàs. La col·laboració d'ambdós va cristal·litzar, vers la meitat del segle passat, en la dansa sòbria i de gran senzillesa, que es balla en forma d'anella, donant-se les mans de manera espontània i popular, en la qual cap tothom, sense distinció d'edats, de sexe ni de condició social.

Pep Ventura encetava la deu fructífera de la música sardanista, en la qual, a partir de llavors, han participat tots els músics i compositors del país, mentre les figures de la dansa restaven fixades definitivament per Miquel Pardàs. De llavors ençà la sardana ha fet el seu camí, no sense dificultats.

A poc a poc, es va estendre a les terres gironines i al Rosselló. Si, el 1860, Pep Ventura i Miquel Pardàs la presentaven a Montserrat, davant la reina Isabel II, com una mostra de manifestació tradicional o típica, l'any 1892, a través de l'òpera *Garín*, de Tomás Bretón, que va tenir l'encert d'intercalar-hi una sardana, aquesta havia de conquerir el públic del Liceu i, amb ell, el de tot Barcelona, on la sardana s'introduiria definitivament els primers anys d'aquest segle. I de la Ciutat Comtal s'expandí a la resta de les comarques catalanes.

Nasqueren cobles, sorgiren compositors i s'establiren concursos. La sardana fou acceptada com una dansa pròpia de Catalunya, d'Andorra, del Rosselló i del Vallespir. Petites diferències en la manera de dansar de certes comarques li donen encara més al·licient i el poble la balla com un fet viu. Per això la seva història segueix els avatars del país i es manté, sobretot en circumstàncies difícils, com a testimoniatge de catalanitat. D'aquí que es manifesti reivindicativa en moments d'opressió i festiva en hores de solemnitat. Si en les festes montserratines de 1947, quan Catalunya estava sotmesa a les prohibicions de la dictadura, la sardana va ser un clam, en la festa inaugural dels Jocs de

la XXV Olimpíada, en canvi, va ser l'apoteosi que va captivar sentiments universals. Cal reportar aquí aquella opinió del famós pianista Harold Bauer, quan en el seu viatge a Barcelona, l'any 1927, en manifestar-se admirador de la sardana ens deia "ella us resumeix i us explica", i afegia:

"La sardana pot arribar a ésser una escola amb adeptes a tot el món"

Les pàgines que segueixen pretenen oferir una síntesi del naixement i la història de la sardana, de la música i la coreografia, del moviment social que ha generat i de la cultura que a l'entorn d'ella s'ha produït. Per això, sense voler ser exhaustius i, només de forma indicativa, esmentarem els compositors més destacats, els autors, catalans o forans, que s'han manifestat sobre la sardana, els artistes que l'han plasmada i els esdeveniments més sobresortints, en els quals ella ha estat protagonista. No solament les abundoses reproduccions que s'inclouen il·lustren el text, sinó que les llegendes explicatives que les acompanyen complementen el contingut del llibre.

Voldríem que l'exposició justifiqués el títol de l'obra, perquè la sardana, com va escriure Vicenç. Arpa, l'any 1963:

"És mida i seny i atxa de vent encesa
Que Catalunya brinda a tot el món.

La celebració festiva

Les comunitats humanes, en el decurs de la història, han organitzat festes, com també s'organitzen avui, per celebrar esdeveniments religiosos, cívics o culturals. Per això la festa sempre ha tingut un rol destacat per la seva funció sòcio-cultural, en les diverses societats. La importància de la festa és major o menor segons sigui la identificació o afirmació que mantingui amb la personalitat dels que la celebren.

Les festes tradicionals aporten simbòlicament el retorn del passat en el present fent-lo reviuir per unes hores o uns dies, i els elements que les constitueixen són l'expressió d'una identitat que manté una consciència malgrat el pas del temps.

En la festa, hi pren part el conjunt d'una comunitat, però els factors que hi intervenen poden ser participatius o representatius. La faceta participativa de la festa demana l'activitat d'un sector nombrós de la població que la celebra. És aquella en la qual el poble s'hi sent vinculat. Mentre que, en la representativa, més selecta, hi coincideixen dos elements separats: uns actors i uns espectadors.

Els antropòlegs veuen en la festa un acreixement de la col·lectivitat en el moment de la seva celebració i una eferescència o exaltació dels components de la societat. Perquè són un conjunt de manifestacions les que formen part de la festa: la commemoració d'un esdeveniment; l'abillament dels ciutadans que

hi concorren, segons la coincidència del cicle de les estacions; unes característiques típiques i, entre d'altres, la presència de cants, músiques i danses populars que aglutinen la participació dels ciutadans o de la pagesia en els moments culminants de la celebració.

La dansa popular en la festa

La dansa, mitjançant moviments rítmics, realitzats per gestos i passos regulats, generalment, per un acompanyament musical, participa sempre de la festa popular, perquè per ella els homes i les dones expressen l'alegria del seu estat d'ànim, en els esdeveniments favorables de la vida de la societat. L'estudi d'aquestes danses no s'ha iniciat fins fa relativament poc temps i les informacions de què disposem són escasses. Les societats rurals participaven d'una dansa simple, realitzada en cadena o fent circumferència i amb una estructura, musical i coreogràfica, repetitiva.

Aquestes danses que, en general, s'havien mantingut inamovibles, a partir de mitjan segle XVIII, amb els canvis socials esdevinguts, reben influències de models elaborats per classes elevades i, si per un cantó continuen les formes tradicionals, per l'altre introdueixen tècniques de dansa i passos d'imitació forana que donen pas a ballets populars, amb noves figures, a voltes complicades. Llavors esdevenen danses de representació, afortunadament sense detriment de la dansa de participació que conserva les tradicions antigues.

La dansa, però, sigui de l'ordre que sigui, si un dia va néixer sense música i només es regia per un ritme simple, possiblement interpretat pels mateixos dansaires, avui no s'entén si no va acompanyada de la música que li dóna suport. La dansa i la música arribaren a una estreta vinculació. D'aquí que a la dansa popular segueixi també una música determinada que respongui a l'espontaneïtat del poble que interpreta els seus sentiments d'una manera natural.

La dansa popular del nostre país s'ha desenvolupat en el decurs de la història i ens ha llegat una forma de ballar, acompanyada d'una música que li és característica: la sardana es dansa al so de la cobla. La música i la dansa estan tan unides en la sardana, que és impossible destriar-les. Ambdues han esdevingut inseparables i alhora insubstituïbles en les nostres festes.

La sardana, música i dansa catalanes

La sardana, doncs, recolza a parts iguals en la música i en la dansa: es balla una sardana per part dels dansaires i es toca o s'interpreta una sardana per part de la cobla. Amb aquesta íntima relació, música i dansa s'han convertit en un art popular amb una personalitat característica: comunicativa i solidària alhora. Perquè la sardana és participativa –no es pot ballar individualment–

i es dansa espontàniament i conjuntament amb els altres sardanistes. No és un espectacle folklòric, perquè es una dansa viva que pel seu caràcter mateix la pot ballar tothom: la rotllana que la forma, malgrat la seva figura geomètrica tancada, es manté oberta a tot aquell que hi vol entrar amb voluntat de seguir el puntejar dels altres balladors.

La dansa i la música són ordre i mesura, i la sardana és un exponent de les virtuts que se'n deriven: el ritme imposa unitat, la melodia aporta continuïtat i l'harmonia comporta comptabilitat, com afirmava Yehudi Menuhin. Per això, quan aquestes virtuts han penetrat en la personalitat col·lectiva del poble que té la sardana com a dansa pròpia, aquesta esdevé ingredient de la idiosincràsia de la societat que la dansa i es converteix gairebé en un ritu.

S'ha escrit que la sardana és una dansa clàssica i matemàtica. Abans d'entrar a estudiar-la convé afegir que els balladors –com exposa el Manifest de la Sardana, fet públic a Lloret de Mar el 30 d'abril de 1972, arran del Dia Universal de la Sardana– formen anelles agafats de les mans i compten els compassos de la música que han de convertir en passos, de manera que “repartits, ara voltant cap a la dreta, ara cap a l'esquerra, la dansa es desplegui i acabi exactament d'acord amb les normes tradicionals que la regeixen”.

Josep Ma. Mas i Solench

Carrer Enric Serra, 1 - Tel. 77 01 34
Carrer Ave Maria, 59 - Tel. 77 00 80

L' ESCALA (COSTA BRAVA)

BAR LA PUNTA

ESPECIALITATS EN TAPES I MARISCS

JOAN HUERVA

Passeig J.M. Isern, s/n. - Tel. 77 22 01 - L'ESCALA

Albert Astor Vicens

Net de l'avi "XAXU"
GESTOR INTERMEDIARI EN PROMOCIONS I EDIFICACIONS
(G.I.P.E.) TITULAR PROFESSIONAL N.º 985

AGENCIA "XAXU"

LLOGUERS, COMPRA, VENDA, SERVEIS
ASSEGURANCES GENERALS

AGENCIA:

Carrer Ave Maria, 10
Tel. 34 (72) 77.15.40
Apart. Correus n.º 255 - FAX 10.35.23

L'ESCALA - 17.130
(Girona - Costa Brava)

RENAULT

GARATGE FUMADÓ

Closa d'en Llop, s/n.
Tel. 77 23 01 - Fax 10 42 27
17130 L'ESCALA (Girona)

BAR LA CALA

ESPECIALITATS:

TAPES VARIADES · SANGRIES ·

GELATS I COCKTAILS

CARRER DOCTOR ISEAN NÚ 3
L'ESCALA (COSTA BRAVA) Tel: 77-26-79

JOPA

nàutica

Closa del Llop, 116
Tel. (972) 77 07 55 - Fax (972) 77 09 04
E-17130 L'ESCALA (Girona)

Tendals L'Escala

TAPISSERIA
CORTINES
PERSIANES
MOSQUITERES

Jordi Estrems
Tel. 77 22 19

Dr. Puig Sureda, 51
17130 L'Escala (Girona)

Distribuïdor oficial de **GRADULUX**
son marques i productes Hunter Douglas

SPORTS

VILABRU

C/. DEL PORT, s/n (Galeries) • Tel. 77 04 40
L'ESCALA (Costa Brava)

LES FULLES SEQUES

Les fulles seques fan sardana,
d'ací d'allà saltironant,
i dintre el bosc la tramuntana
sembla la cobla al lluny sonant.

I quin seguit de fulles roges,
que enjogassades porta al vent!
Les que més corren semblen boges,
altres se'n vénen dolçament.

I quan el sol se'n va a la posta,
l'arbre, que enyora el seu fullam,
poc a poquet son ombra acosta
als balladors damunt del camp.

I surt la lluna trista i sola,
fulla d'un arbre on ha viscut,
que va cercant, pel cel on vola,
les companyones que ha perdut...

Les fulles seques fan sardana;
mes, quan l'albada surt després,
se les endú la tramuntana
espais enlaire per mai més.

I l'arbre sec ja torna a viure,
fulles i flors arreu badant;
i en cada brot quins cants de riure,
fent niu les aus i els becs juntant!

Després la fruita, que encisera!
pengim-penjam al sol, que és foc!
El préssec ros i la cirera,
la pruna clàudia i l'albercoc!...

Oidà, quin goig! Fem les rodones
sardanejant de dia i nit,
les mans unint homes i dones,
els ulls clavats en l'infinit.

Àngel Guimerà

GUANTER

API

— Agència Immobiliària —
a s s e g u r a n c e s

Avgda. Ave Maria, 18 - Tel. (972) 77 02 72 - Fax 77 01 57
Avgda. Riells, 46 - Tel. 77 00 40
17130 L'ESCALA
(Girona - Costa Brava)

Joan Palau

— Pintor Joan Massanet, 74 —
L'Escala Tel. 77 18 05

ELECTRICITAT, AIGUA,
CALEFACCIÓ

FORN

EL PILANET

Camp del Pilans
L'ESCALA

SASTRE

Francesc Torrent

c/. Riera, 42
Teléfono 77 01 67

L'ESCALA

DISTRIBUCIÓ DE BEGUDES
Tel. 64.24.24

RESTAURANT

Riells de Dalt

NOVA DIRECCIÓ

Urbanització Riells de Dalt
Tel. 77 06 85
17130 L'ESCALA (Alt Empordà)

boutique

NÈLÈNE

Maranges, 15 Tel. 77 00 73 L'ESCALA
Monturiol, 2 Tel. 50 16 70 FIGUERES

J. CALDERON

C/. Delacroix, 3
Mòbil 908-43 23 84 Particular (972) 77 18 25
Parada (972) 77 09 40
17130 L'ESCALA (Girona)

XX APLEC DE LA SARDANA DE L'ESCALA

Organitza: CENTRE ESPORTIU I RECREATIU L'ESCALA
Patrocina: MAGNÍFIC AJUNTAMENT
DIPUTACIÓ DE GIRONA
GENERALITAT DE CATALUNYA

Aplec adherit a l'Agrupació d'Aplecs Sardanistes de les Comarques Gironines

DEDICAT A L'ESCALENC ABSENT

Diumenge 4 de juny de 1995

Mati a les 10'30

Al passeig Lluís Albert

COBLA: FOMENT DE LA SARDANA

Festa de Sant Julià	Pau Sicart
Serralada del Corb	Max Havard
Constància	Josep M ^e Boix
Regal de noces	Carles Santiago

COBLA: CIUTAT DE GIRONA

Motius de sardana	Jordi Molina
Catalanitat	Vicenç Bou
En Manel i la Manuela	Josep Cid
La nit dels músics	Antoni Mas

COBLA: EMPÒRIUM

Lluïsa	Agapit Torrent
Maria	Francesc Riumalló
3 de febrer	Josep Carbó
A saltar	Pau Marons

Tarda a les 4'30

Al passeig Lluís Albert

COBLA: FOMENT DE LA SARDANA

Companys Escalencs	Quimet Hostench
El meu poble	Ricard Viladesau
(obligada)	
Els pescadors de l'Escala	Francesc Mas Ros
L'APLEC DE L'ESCALA.....	Enric Vilà
Sóc de l'Escala	Miquel Tudela

COBLA: CIUTAT DE GIRONA

Records de dansaire	Lluís Albert
Dos del 55	Francesc Camps
(obligada)	
L'Escala us recorda	Josep Cullell
L'APLEC DE L'ESCALA.....	Enric Vilà
Carícies	Josep Vicens

COBLA:EMPÒRIUM

Magdalena	M. S. Puigferrer
L'amic Vernet	Ramon Vilà
(obligada)	
Saltant les roques	Jaume Vilà
L'APLEC DE L'ESCALA.....	Enric Vilà
Escalenca	Pere Mercader

Nit a les 10

A la platja

COBLA: FOMENT DE LA SARDANA

Exaltació	Lluís Albert
Fruint de l'amistad	Martirià Font
Empar	Jaume Vilà
Festa anyal	Josep M ^{re} Soler
Cançó de l'àvia	Josep Saderra
Bona Festa	J. Vicens "XAXU"

CASA POU

AVDA. RIELLS DE L'ESCALA (GIRONA) TEL. N. 77 02 47

- ARTICLES PLATJA
- MARROQUINERIA
- BIJUTERIA
- SOUVENIRS
- ROBA DE PLATJA
- JOGUINES
- PELL

SUPERMERCAT ALDI

PILAR FRANQUESA BELLAPART

Avda. Girona, 8 - Tel. 77 06 46

17130 - L'ESCALA

Avgda. Riells, 46 - Tel. 77 02 47 - L'ESCALA

Fotos Gildo

Laboratori Color - Revelat de rodets en 1 hora

Venda de Material Fotogràfic

Reportatges i Fotografies Carnet

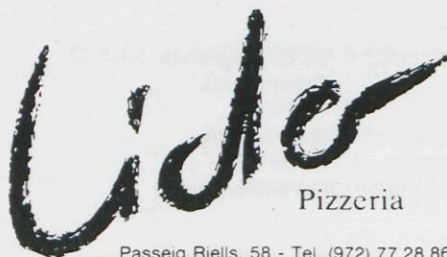
Carrer del Mar, 17

Telèfon 77 03 79

L'ESCALA

(Girona)

RESTAURANT

Pizzeria

Passeig Riells, 58 - Tel. (972) 77 28 86

L'ESCALA - Costa Brava

CASA FEIXAS

INSTAL·LACIONS ELECTRIQUES, SANITARIES I CALEFECIÓ
FERRETERIA, ELECTRODOMESTICS I ARTICLES PER A REGAL

Plaça Víctor Català, 17 - Tel. 77 01 99 - L'ESCALA

vacances
l'escala

Avgda. Riells, 14 ☒ n.º 5

Tel. 972 - 77 09 74

Fax - 972 - 77 10 23
17130 L'ESCALA

MOTOS BOSCH

VENDA - REPARACIÓ
RECANVIS DE
MOTOS I BICICLETES

c/ Ave Maria, 13 - c/ Sant Pere, 67
Telèfon 77 06 45 - 17130 L'ESCALA

CRISI DE LA SARDANA

Catalunya, Pàtria dolça,
com se't perden els costums!
El de casa se t'empolsa
i amb el d'altres et presums;
tes costums els oblidares,
tos castells els aterrades,
en les flors de l'hort dels pares
ja no troba el fill perfums!

Jacint Verdaguer

La profunda intuïció de mossèn Cinto, davant la pèrdua d'ús de la barretina a la Catalunya francesa, li féu escriure una de les seves més famoses poesies, titulada precisament "La Barretina". L'estrofa que en reproduïm a la capçalera és un plany agredolç; mostra de desànim i al mateix temps és crit de denúncia. I no tan sols això, sinó que, amb aquella premonició profètica dels grans genis de la poesia, té una actualíssima aplicació el pràctic oblit de la sardana per part de la joventut de Catalunya.

"Metge, cura't a tu mateix", fa un adagi popular, extret d'una obra clàssica. Adagi que es podria aplicar perfectament al món de la sardana, que fou en uns moments determinants del país la màxima expressió de la vida cultural catalana.

Per guarir un mal, cal reconèixer abans que aquest mal existeix; fer-li una radiografia, establir si es tracta d'un mal crònic o passatger, i si es tracta de teixits cancerosos aplicar a fons tot el ventall de possibilitats de regeneració que ofereix la ciència mèdica actual.

Amb la crisi progressiva del món sardanista no ocorre pas així. La dèria de mantenir-la caigui qui caigui, i peti qui peti, d'entrada és molt encomiàstica, però no té prou efectivitat. Les comissions de les Festes Majors inclouen una ballada, la Federació Sardanista té una xarxa esplèndida d'Aplecs, creixen les ciutats-pubilla amb el monument a la sardana corresponent i fins i tot els mass mèdia del país —premsa, ràdio i televisió— dediquen alguns espais extraordinaris a la divulgació del Ball Nacional de Catalunya. El mal no ve d'aquí; és més profund.

¿És normal que, a les festes majors dels nostres pobles, les sardanes s'hagin de finançar amb els beneficis de la "nit del rock", o el "Ball de Sevillanes"? I en el cas dels aplecs ¿Per què cal recórrer tan sovint a l'erari públic? No vull

Ens haurien de plantejar seriosament, si la nostra sardana no està passant la mateixa crisi d'acceptació que passà la barretina en temps de Verdaguer.

pas dir que per mantenir el llistó sardanista amb la dignitat que li correspon no hi hagi d'haver vasos comunicants solidaris. Déu me'n guard. El que vull dir és que el fet és "anormal".

Per què passà això? Perquè hi ha uns interessos multinacionals d'ordre ideològic –i sobretot econòmic– per fer aparèixer el rock (i uns altres interessos d'ordre estatal per fer-hi aparèixer les "sevillanes") com uns "valors" juvenils, amb dimensió de futur; com aquelles formes d'expressió que responen als nous costums de la joventut.

I com que continua essent vàlid allò de "gent jove, pa tou", no tan sols han caigut en aquesta trampa els joves, sinó també els responsables dels mitjans de comunicació d'aquest nostre iconoclasta país, començant per Catalunya Ràdio i acabant per TV3 i, entremig, poseu-hi qui vulgueu: *El de casa se t'empolsa i amb el d'altres et presums*.

Vivim en un món marcat pel canvi constant; la novetat apareix com a bona, simplement perquè és novetat com ho és el crit, la faroneria espectacular, l'agressivitat i la barroeria. Sabeu per què? Perquè tot plegat forma part d'una campanya –orquestrada sense cobla–, per fer creure a les noves generacions que "es tracta d'una novetat". Fixeu-vos de la manera com es presenta l'esport, l'excursionisme, les vacances... No com un relax, sinó com una vàlvula d'escapament; al pas que anem, no m'estranyaria gens que a la pròxima generació la crisi de la sardana passés al futbol, desbancat per la "pilota americana".

Un exemple: què fan a TV3? Analitzen amb lupa les expressions culturals forjades en la pròpia terra, i trien "les de més trempera" per captar-se l'audiència juvenil; el fenomen casteller, els balls de diables o els anomenats "esports de risc". No és pas que oblidin del tot les expressions més clàssiques, harmòniques i relaxants com la sardana; les accepten amb una rialleta de commiseració.

Joan Carreres i Péra

RESTAURANT - MARISQUERIA

Els Pescadors

PORT D'EN PERRIS, 3
TEL. 77 07 28

ESPECIALITATS MARINERES

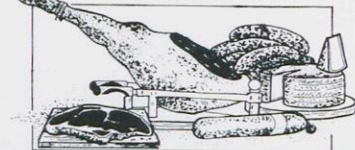
CASAMENTS - COMUNIONS - APATS

DAVANT DEL MAR

OBERT TOT L'ANY

CALEFACCIO I AIRE ACONDICIONAT

CARNISSERIA - XARCUTERIA
PRODUCTES ARTESANALS
PROPIS

J. NAVARRO

C/. Ave Maria, 29 - Tel. 10 39 54

**PAPERERIA
TÈCNICA**

Pergami

- *OFICINES
- *ESCOLARS
- *ARTS
- *SERVEIS GRÀFICS
- *LLIBRES

Rda. Pedró, 10 - 12. local 1
17130 L'ESCALA (Alt Empordà)

Tel./Fax 77 27 50

TELESTIL

SONORITZACIÓ - TV - VIDEO - HIFI
ANTENES - VIA SATÈLLIT

SERVEI TÈCNIC SONY

DISTRIBUÏDOR OFICIAL DE:

SONY i PIONEER

C/. Joan Masanet, 74 - Tel. 77 21 20
17130 L'ESCALA (Girona)

Pintor Joan Massanet, 82
17130 L'ESCALA (Girona)

Tel./Fax (particular) 77 02 49
77 20 64

FRUITES NÚRIA

Germans Puigbert

Avda. Montgó, s/n.
Avda. Riells, 2.

Camp d'en Rabassa, 3
Tel. (972) 77 09 62

PISCINES-TRACTAMENT
D'AIGÜES POTABLES
I MANTENIMENTS

17600 FIGUERES - c. Damas Calvet, 3 Tel. 51 00 95
17130 L'ESCALA - Av. Girona, 76 - Tel. 77 28 34 - Fax 77 21 99

RONDALLES DE LA VORA DEL FOC

Al nostre avantpassat en Joan Vicens i Sureda,
per ésser vinyataire per vocació i
federalista per convicció.

“LA VEREMA”

Abans, quan el terme de la nostra Vila estava ple de vinyes –avui malauradament desaparegudes–, recordo que el mes de setembre de cada any, el nostre poble –i durant tres setmanes– es transformava en un immens celler i en un gegantí buc d'abelles –per la munió que n'hi havia–, atretes per l'olor de most que impregnava l'atmosfera local. Carrers, places i racons, eren materialment coberts per les semals curulles del dolç raïm, que esperava la seva elaboració –si estava destinat al consum local o comarcal–; o bé, ésser posat en bocois si era destinat a l'exportació.

Els carros traginers del fruit, amb els cavalls enflocats i acompanyats del dringueig dels seus esquellerincs, no paraven, i omplien d'alegroies notes musicals els camins dels nostres pujols, que malgrat que la major part d'aquelles terres vinateres pertanyin a un altre municipi –a causa d'una política arcaica i vergonyoses influències– eren i són encara avui dia, propietat dels nostres vilatans, pescadors o terrassans.

Les premses de cargol, dia i nit, emetien a l'aire el seu “cric-crac” característic i cansós, acompanyament del monòton “pam-pam” dels boters en desfonar i refonar els bocois, que plens de daurat o negre fruit s'embarcaven en pai-lebots amb destí a la “Gavatxeria” –com deien els vinyaters en referir-se a la França–.

El poble feiner estava atrafegat: uns fent la verema familiar, altres ajudant sempre el veïnat; però tots a una, plens de joia i germanor en entrellucar, ja, la culminació i recollida del fruit dels comuns esforços d'una Comunitat, que vivia de la vinya i per a la vinya.

Tothom reia i cantava, puix era la festa de la veritat; car en ella s'aplegava el bon pa amb tants suors guanyat!

HOTEL NIEVES MAR
(RESTAURANT CASA NIEVES)

PASSEIG MARÍTIM, 8 - ☎ (972) 77 03 00
FAX (972) 10 36 05
17130 L'ESCALA
(Girona)
Costa Brava

JOSEP GRABULOSA BASANTA

EXCAVACIONS

C/. Fortuny, 13
Tel. 77.25.51

17130 L'ESCALA
(Girona)

PEIXATERIA

XIFRA

c/. Sta. Màxima
Telèfon 77 01 45

L'ESCALA

RESTAURANT SNACK BAR

MAR i CEL

Avda. Riells, 50 - Tel. 77 17 51

HOSTAL - RESTAURANT

POCH

C/. Gràcia 10 - Tel. 77 00 92 - L'ESCALA

FUSTERIA

Esteve Ribas

C/. Riera, 50 - Tel. 77 05 37 - L'ESCALA

CARNISSERIA FERMÍ VILÀ

Carrer La Torre, 43 - Tel. 77 14 02
17130 L'ESCALA

PASTISSERIA - BOMBONERIA

Es complau en oferir-vos les seves escollides elaboracions

REPOSTERIA FINA
PASTES DE TÈ
PASTES SALADES I CANAPÉS
PASTISSOS GELATS I
GELATS ARTESANALS

i la seva especialitat
ESCALONS

C/. Marangues, 6
Tel. 77 01 80 - L'ESCALA

grisjeans
L'ESCALA

STA. MÀXIMA, 11 - TELF. 77 01 79

I d'entre les dites cantúries, en recordo una amb melangia. Escolteu-la:
"S'escola el setembre a l'Escala, tot somriu i està cantant; els pescadors
-avui vinyataires-, les colles que estan veremant.

Les vinyes ufanoses i ja músties de groc-verd, ofereixen el fruit de ses
entranyes, puix s'atansa ja el fred.

Brollen cants de llunyania que es responen a l'instant; els amants els ulls es
miren... els vellets van recordant.

Corrioles de carros pels camins, plens de curulles semals fan via i acom-
panyats d'abelles i cascavells, emplenen de bíblics i dolços raïms, nostres
carrers, places i Vila.

Dins les premses sorolloses, aquest mes és festa gran; mai no paren de
raïms pitjar-ne, que tot seguit ja van premsant.

És el mes de l'esperança, el premi a les angoixes s'aplegarà; la mainada
també ajuda, a peu-nus els penjolls pitjar.

L'anyada ha estat ben bona, la dolçor molts graus farà i arribada del novem-
bre la colada, aquest most serà bon pa.

Ja surt el vi de les grans bótes;
vermell és si de raïm negre;
de color d'or, si raïm blanc;
amb ritual l'Avi el tasta i diu als néts tot brindant:
Són els colors de nostra bandera,
mai com avui tan important;
lluïteu per ella i completeu-la...
ENCARA LI FALTA L'ESTEL BLANC!!"

J. Vicens Mención

L'Escala, 12 de juny de 1990

Souvenirs

ART I FERRO

ARTICLES DE REGAL

CERÀMIQUES

QUADRES DE NUSOS MARINERS

PINTURES

TERRISSA

Enric Serra, 3

Tel. 77.17.59

L'ESCALA

BRICOLAGE - ELECTRICIDAD
FONTANERIA

JUAN SORIANO

Avgda. Girona, s/n

Tel. 77 09 06

L'Escala

CALÇATS

Roseli

C/. del Mar, 2

L'ESCALA

Restaurante

Mesón del Conde

Sant Martí d'Empúries

Sant Martí d'Empúries

L'Escala - Tel. 77 03 06

CAIXA DE CATALUNYA

CB

PERRUQUERIA

Mª Carme Bruguera Viñas

carrer Codolar, 26 - Tel. 10.36.48
17130 L'ESCALA (Girona)

BAR EL PESCALL

25 ANYS AL SEU SERVEI

Avgda. Ave Maria - Tel. 77.02.66

L'ESCALA

RESTAURANT

HOTEL

ESPECIALITATS CASOLANES

GRAN MIRADOR AL MAR

DISCOTECA

Passeig Marítim, 1 - Tel. 77 02 45 - Fax 10 42 58

EL CENTENARI DE LA POESIA "LA SARDANA", DE JOAN MARAGALL

Joan Maragall (1860 - 1911)

Joan Maragall
LA SARDANA

I

La sardana és la dansa més bella
de totes les danses que es fan i es desfan;
és la mòbil, magnífica anella
que amb pausa i amb mida va lenta oscil·lant.
Ja es decanta a l'esquerra i vacil·la;
ja volta altra volta a la dreta dubtant,
i se'n torna i retorna intranquil·la
com mal orientada l'agulla d'imant.
Fixa's un punt i es detura com ella...
Del contrapunt arrencant-se novella
de nou va voltant.
La sardana és la dansa més bella
de totes les danses que es fan i es desfan.

II

Los fadrins, com guerrers que fan via,
ardits la puntegen; les verges, no tant;
mes, devots d'una santa harmonia,
tots van els compassos i els passos comptant.
Sacerdots els diríeu d'un culte
que en mística dansa se'n vénen i van
emportats per lo símbol ocult
de l'ampla rodona que els va agermanant.
Si el contrapunt el bell ritme li estrella,
para's suspesa de tal meravella...
El ritme tornant,
la sardana és la dansa més bella
de totes les danses que es fan i es desfan.

III

El botó d'eixa roda, quin era,
que amb tal simetria l'anava centrant?
¿Quina mà venjativa i severa
buidava la nina d'aquest ull gegant?
Potser un temps al bell mig s'hi apilaven
les garbes polsoses del blat rossejant,
i els suats segadors festejaven
la pròdiga Ceres saltant i ballant...
Del contrapunt la vagant cantarella
és estrafeta passada d'ocella
que canta volant:
la sardana és la dansa més bella
de totes les danses que es fan i es desfan.

IV

No és la dansa lasciva, la innoble,
els uns parells d'altres desaparellant;
és la dansa sencera d'un poble
que estima i avança donant-se les mans.
La garlanda suaument es deslliga;
desfent-se, s'eixampla, esvaint-se al voltant;
cada mà, tot deixant a l'amiga,
li sembla prometre que ja hi tornaran.
Ja hi tornaran, de parella en parella!
Tota ma pàtria cabrà en eixa anella,
i els pobles diran:
la sardana és la dansa més bella
de totes les danses que es fan i es desfan!

És un fet que l'Empordà és la més coneguda de les comarques catalanes. La seva popularitat es deu, en gran part, a la sardana i als literats de la comarca i de fora d'ella que li han prodigat llurs elogis. La bibliografia referent a l'Empordà és tan extensa que l'escriptor valencià Joan Fuster havia arribat a dir, amb càustica ironia, que "ocupa el trenta per cent de la literatura catalana".

Encapçalant l'estol d'il·lustres forjadors de la personalitat col·lectiva de l'Em-

pordà, destaca el nom preclar de Joan Maragall. Sense ell, ni l'Empordà ni la sardana haurien assolit el mític simbolisme actual.

En els Jocs Florals de Barcelona de l'any 1982 Maragall va participar-hi amb una poesia que va passar completament desapercibuda al jurat. Dos anys més tard, introduint-hi lleugers retocs, la va presentar novament, essent premiada aquesta vegada la poesia que havia d'esdevenir una de les pàgines més antològiques de la nostra literatura: "*La Sardana*".

La nostra dansa, que Jacint Verdaguer i el poeta bisbalenc Ramon Masifern ja havien glossat anteriorment en el seu aspecte bucòlic, en ales de les estrofes de Maragall adquireix una nova dimensió. Com digué encertadament el mestre Joan Llongueres, "el verb arborat i enaltidor del Poeta elevà poderosament la nostra sardana a la categoria de símbol i, des d'aquell moment, la dansa senzilla i engrescadora del poble prengué en l'esperit i en la intenció de tots els bons fills de la terra un nou sentit ple de misteriosa transcendència".

La dedicació de Maragall a la sardana fou contínua. Encisat de la frescor de les obres de Pep Ventura i de Josep Serra, que ell interpretava sovint al piano, es convertí en un dels més actius propagadors de la sardana entre la burgesia barcelonina que s'aplegava a l'entorn de l'Orfeó Català. Fruit d'aquesta sembra va ser la fundació, al cap d'uns anys, de la cobla "Els Rossinyols de Sarrià", integrada per gent de carreres universitàries, entre ells un seu fill.

L'any 1901 Maragall va posar lletra a la sardana "Per tu ploro", de Pep Ventura i l'any 1908 va escriure "L'Empordà" que, musicada pel mestre Enric Morera, havia d'esdevenir el nostre exultant himne comarcal.

Ningú com Maragall ha sabut copsar el sentit altament social i democràtic de la sardana tal com ho va fer en el tan magistral discurs pronunciat en els Jocs Florals de Figueres de l'any 1906, quan va dir:

"La vostra sardana s'ha fet la dansa catalana perquè és una dansa de reis: tothom hi va a una, però cadascú hi entra i en surt quan vol; i mentre és a dins, se subjecta a la llei de son compàs, que és com si diguéssim el ritme de la vida social, la llei igual per a tots i, no obstant, a mida de cada u; que el vell la dansa com a vell, el jove com a jove, la dona com a dona, el nin com a nin, sense que per això l'un embarassi l'altre, ni ningú perdi el majestuós acompassament del tot; i quan no vol seguir més, marxa a son arbitri, deixant a llur plaer als que vulguin seguir-lo; mentre hi és, es lliga a tots per les mans; mes les mans són franques de prendre i de deixar. Voleu entrar-hi?: la rodona s'obre i dues mans us prenen. Voleu sortir-ne?: aquelles mateixes mans us solten lliure i la rodona, tornant-se a tancar, segueix impertorbable la seva rítmica llei. Feu el que vulgueu, mai no hi feu nosa, perquè mai hi feu falta; i a mercè d'aquesta santa llibertat, la rodona s'ei-

xampla o s'estreny, és xica o és grossa, és de tres o de tres-cents, però tant sardana fan tres-cents com tres; és unió i llibertat alhora; és la dansa federal que ajunta els homes lliures i els pobles lliures: és la dansa catalana.

Sí, l'esperit de la sardana és l'esperit mateix de Catalunya.

I, a tants com vénen a escatir el que som i a preguntar-nos el que volem i que mai semblen acabar de saber-ho, –potser perquè no ho volen saber–, jo no faria més que portar-los a la plaça on es dansés la sardana i els diria: Veieu?, doncs ja ho sabeu ara, qui som. Ja ho sabeu el que volem. Si vosaltres voleu entrar a la dansa, tal com és, de bona gana, mes, si no hi voleu entrar, feu-vos enllà que ja som prou.

Doncs, si l'Empordà ha donat a Catalunya el símbol de son esperit en una bella dansa, bé podrem dir que l'Empordà és com el cor mateix de Catalunya.

A cap poble de l'Empordà no hauria de mancar un carrer dedicat a Maragall. Aprofitant l'avinentsa, és una suggerència que em permeto fer al nostre Ajuntament.

Sovint s'ha retret als empordanesos un cert "xovinisme". Però, qui no se sentiria cofoi davant la següent salutació que ens va adreçar en la seva memorable visita a Figueres?:

"Salut, noble Empordà, cel ventejar, terra neta,
mare de gent valenta i franca, hostel del treball
i sa alegria, pubilla del Pirineu i el mar, capçal
de la pàtria, mirall de Catalunya..."

Tant de bo totes les comarques catalanes tinguessin el seu Maragall, que els permetés, com a nosaltres, apropar-se de manera tangible al concepte de pàtria! Perquè, tal com ell va dir referint-se a la qüestió, "hi ha més virtut germinadora concentrada en l'espiga que en la garba i encara molta més en el gra que en l'espiga".

És simptomàtic que el centenari de la poesia "La sardana" hagi passat gairebé desapercebut. Els conceptes maragallians topen tan frontalment amb les noves formes de sardana "light" que preconitzen alguns elements rectors del sardanisme actual que, forçosament havien de silenciar una commemoració que els ha de resultar inoportuna.

En la vida, com en la navegació, es presenten dues opcions fonamentals: deixar-se portar pels vents que bufen o anar allà on volem nosaltres. La primera és una navegació molt més plàcida i senzilla. La segona exigeix "voltejar", és a dir, lluitar contra el vent. Aquesta és la posició que van escollir tots els idealistes que van aconseguir fer de la sardana la dansa representativa d'un poble que es va guanyar el respecte i l'admiració de tot el món, ja ho va dir el cronista Joaquim Ma. de Nadal l'any 1958:

“Els pobles dansen com viuen i viuen com són. Mireu com dansa un poble i sabreu com és aquell poble. Per això no és estrany que, quan els pobles viuen com a salvatges, aprenguin a ballar com els salvatges”.

Abans, es procurava acostar el jovent cap a la sardana a través no solament de la seva forma externa, sinó inculcant-los els valors que conté. Aquesta era la tasca dels fomentos de la sardana, orfeons, esbarts, centres excursionistes, Lliga Sardanista, Pomells de Joventut i un llarg etc., integrat per la nodrida xarxa d'entitats culturals, de formació cívica –com l'escoltisme– o simplement d'esbarjo, que, fidels al país van mantenir viu l'esperit de la sardana. Fins i tot això es va aconseguir en el dur període de la postguerra, gràcies en bona part –cal fer-ho constar– a molts centres parroquials.

D'uns anys ençà el panorama ha canviat. El sardanisme “organitzat” –que és el que té accés als mitjans de difusió com a eficaç eina de propaganda– ha escollit el camí fàcil: en comptes d'enlairar el jovent a la sardana, ha optat per rebaixar-la al nivell d'una dansa de moda buida de tot contingut, apta per al públic de discoteca.

Resumint: la pretesa problemàtica de la sardana no rau en els sardanistes, sinó en la manca d'idealistes que segueixin la trajectòria rectora dels Maragall, Millet, Campmany, Amades, Llongueres, Miracle, Garreta i tants altres prohoms del nostre país. El seu criteri el podríem resumir en les següents paraules del folklorista Joan Amades:

“Adulterar una dansa és fer un tort als que basen els estudis etnogràfics en els documents que se'ls ofereix. Aquesta responsabilitat fa que tot allò que ofereix la tradició ho tinguem per sagrat i per intangible, com a patrimoni immaculat a la barroera acció de les nostres mans pecadores. De tot el que hem après, ensenyat o explicat pel poble, –el mestre de totes les arts i de tots els sabers que integren l'essència fonamental de la cultura– no ens podem pas tenir per amos ni en som senyors, sinó usufructuaris”.

Hi ha qui ingènuament propugna l'evolució contínua de la sardana, com si es tractés d'un procés indefinidament ascendent. Res més equivocat. La sardana, com a dansa viva que és, està subjecta també a la mateixa llei que regeix per tots els organismes vius, en els quals l'evolució entra una fase final de decadència. No hem de fer més que aplicar a la sardana les fatalistes teories de l'erudit empordanès Alexandre Deulofeu exposades en la seva obra “La matemàtica de la història”. Parlant de la qüestió, el mestre Roig, que vaig tenir de catedràtic de l'assignatura “Folklore” quan estudiava al Conservatori del Liceu, ens va posar un exemple molt gràfic del qual m'he recordat sempre més. Va dir:

“La sardana, en la seva evolució, ha arribat a un nivell màxim. És com l'excursionista que, després d'unes hores d'ascensió, arriba al cim per fruit de l'esplèndid panorama que ha deixat enrera. Procura estar-s'hi tant com pot, perquè sap que tot pas posterior serà per iniciar la davallada”.

Aquesta, doncs, és l'única solució: intentar conservar la sardana tal com és. L'evolució autèntica és lenta, gairebé imperceptible si no és amb una certa perspectiva històrica i no és organitzada, sinó que és fruit de l'anònima iniciativa del poble. El mèrit indiscutible de Pep Ventura va consistir en la seva genial aportació a un procés evolutiu de la sardana curta, que sense ell no hauria prosperat.

Però, els canvis que ara s'intenten, tant en la sardana com en la cobla, presenten unes particularitats totalment diferents a les característiques suaresmentades: no es tracta d'evolució sinó d'innovació deliberada que es malda per imposar al poble mitjançant una estudiada campanya publicitària seguint les directrius típiques del “marketing” comercial.

Confio en la bona fe dels innovadors, ja que no dubto que, com jo, desitgen el millor per a la sardana. El que ens diferencia, però, és una visió de futur diametralment oposada.

Espero, doncs, que malgrat l'apatia col·lectiva regnant, s'imposi una darra espurna d'aquell proverbial seny d'antany i que els intents reformistes no passin a la història de la sardana més que com un deplorable exponent de la profunda crisi de la societat actual.

Lluís Albert

Mobles
SANCHO

Av. Closa d'En Llop, núm. 1 (davant gasolinera)
Tel. 77 04 85 - L'ESCALA

Viatges **CANIGÓ** S.A.

Carrer Barcelona, 25
Tel. 20 25 53
17001 GIRONA

**SNACK - BAR
CAN JOAN**

Avinguda Ave Maria, 34 17130 L'ESCALA (Girona)
☎ (972) 10 36 50 - 77 18 85

IKEBANA

FLORS I REGALS

Carrer del Port, 18
Telefon 77 15 03 L'ESCALA

**AUTO ESCOLA
MARINA**

ESTEM AL VOSTRE SERVEI:
MARTI MORENO - EMILI SERRA - MIQUEL BAIX.

Avda. Ave Maria, s/n Telèfon 77 06 78
L'ESCALA

Lalar

C/. Port, 20
Tel. 10.41.93
17130 L'ESCALA

El Roser
R E S T A U R A N T S
RAFEL I ANTONIA

Hotel EL ROSER, c. Iglesia, 7 Restaurant EL ROSER 2
Tel. (972) 77 02 19 L'ESCALA (Girona) Tel. (972) 77 11 02

Comercial
sanimat sa

Grup **GAMMA**

SANITARIS
CERAMIQVES
MOBLES DE CUINA

c/. Lleida, 10 - Tel. 77 04 14 - L'ESCALA

BUGADERIA - AUTOSERVEI

DOLMON

Carrer Codolar, 20
Tel. 77 00 15

L'ESCALA

NOVETATS

NEGUIT

MARGARIDA ROGUERA

A L'ESCALENC ABSENT, en ocasió de
l'Aplec de la Sardana 1995 de L'ESCALA

De cara al mar un home meditava
fitant, abstret, la roca del Cargol;
la lluna el seu visatge acaronava
i, suau, l'amoixava el ventijol.

Si bé la serenor de l'hora quieta
invitava a un tranquil recolliment,
m'atansí a l'estàtica silueta
nimbada de visible abatiment.

—Dispenseu, bonhome, si estroncar goso
la vostra lletania de records;
és mitjanit i és deshora, suposo,
per cercar de la vida reconforts;

és que puc alleujar vostres dolences?
és que per desventura us cal ajut?
—“Mercès per tan sol·lícites volences;
sapigueu que aquí sou el benvingut.

Sóc escalenc; la vida sorneguera
m'allunyà d'aquest poble blau i or
i aital record em fa venir plorera;
m'heu atrapat en un moment d'enyor.

Subjugat per les veus de les sirenes
creguí trobar defora el paradís,
pensant que més enllà d'eixes carenes
tot era més plaent que al meu país.

I avui revinc. I em torba la tristesa
d'adonar-me que el poble que em parí
ha recaptat del món tanta impuresa
que l'Escala d'avui no és la d'ahir.

No en calma pas la pena el seu bullici,
ni aquest brogit, ni aquesta agitació
on el goig és luxúria i l'amor vici;
mes no és virtut del cor la reflexió.

Avui, de nou, l'Aplec de la Sardana
vol honorar l'escalenc absent;
en un context on la fervor agermana,
per sempre més l'absent vol ser present.

I la nostàlgia m'és avui tan viva
que, imitant del poeta el seu sentir,
vull clamar fins que no em resti saliva;
TORNAU-ME AL MEU TERRER QUE HI VULL MORIR".

Jaume Saderra i Riera

CAMPING / CARAVANING

**fata morgana discoteca
sant pere pescador**

fata

Ap. de Correus, 23
17130 L'Escala, Girona
Tels.: (34-72)5200 11/520400
Fax: (34-72)550046

NOVETATS
MARGARIDA

ARTICLES DE PELL
BRODATS
BATES I DAVANTALS

Maranges, 24
Teléfon 77 00 87

L'ESCALA
(Girona)

DROGUERIA PERFUMERIA

L'Estenedor

Avgda. Ave Maria, 6 - Tel. 10.30.78
17130 L'ESCALA

folgers

RENOVACIÓ I DECORACIÓ
D'ESTABLIMENTS

CONSULTING D'OBRES

Closa del Llop 31
Apartat de Correus 24
L'Escala tel. 77 04 71

CALÇATS
Susi

C/. Picasso, 1 (Poble Sec)
Avgda. Montgó, 31 (Riells)
Tel. 77 24 74 - L'ESCALA

CARNISSERIA
CASAS

Plaça Victor Català, 6 - Tel. 77 00 93
L'ESCALA

Santa Màxima, 29
Tel. 77 04 78

L'ESCALA

Susana Alonso
OR I PLATA

**Taller de joieria on l'or i la plata
prenen forma**

C/ Maranges, 19
Tel. 77 01 63
17130 L'ESCALA

BAR P'ELLY

Carrer del Port, 36
Teléfon 77 00 01

L'ESCALA

SIRENES BALLEN NEDANT

La controvèrsia que mantenen l'Alba i en Ventura és molt animada; ambdós han reunit textos per afermar la seva opinió sobre els orígens de la sardana, tema sorgit en comentar l'APLEC extraordinari d'enguany.

Ventura. ¿D'on ho has tret això que la sardana ens la varen ensenyar els grecs d'Empúries fa més de 2.000 anys?

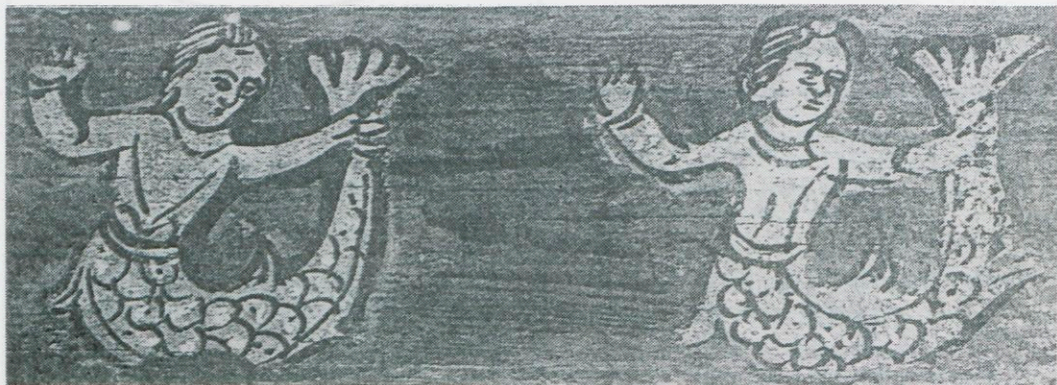
Alba. Molts autors hi ha que així ho manifesten. Per exemple, l'historiador Ll. Pericot fa ressaltar que un vas de ceràmica del segle V a.C. està ornamentat amb unes figures que inicien la nostra dansa.

V. Però també n'hi ha molts altres que en discrepen. Trobem en *Historia del Ampurdán*, de Pella i Forgas: "...en comprovar els rostres seriosos, la disposició de la roda, el compàs uniforme i la malenconia de la música, s'evidencia clarament que la sardana no és un ball, és una cerimònia, un ritu".

A. Et recordo que el poeta Frederic Mistral, en veure les colles ballant sardanes a l'Empordà no dubtà d'atribuir-les a Grècia.

V. No cal cercar lluny d'aquí els orígens d'aquesta dansa, ara tan popular. Pensem que tribus autòctones ja celebraven reunions rituals molt semblants a balls sardanistes abans de fundar-se la colònia d'Empúries.

A. Posem el testimoni d'un músic destacat, en Josep Ma. Ruera. Va escriure una sardana que titulà "Empúries, la Grega", premiada en els jocs florals de Girona del 1931. I compongué unes precioses pàgines musicals sobre les gestes dels grecs arribats a les costes empordaneses; especialment el tema quart (per a cobla i orquestra) és una fantasia de nimfes i sàtirs que en el ball en rot-

llana mostren perfecte equilibri entre els hel·lenistes i la nostra nissaga.

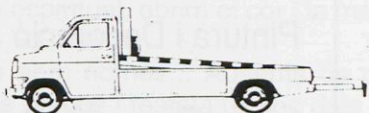
V. Doncs, ja que cites un músic, hi contraposo també un compositor, nostre Lluís Albert, que escriví: "Els mites i llegendes, considerats com a tals, mereixen tota la simpatia. Però en el cas de la sardana, les hipòtesis fantasioses han donat lloc a una pseudo-història inadmissible. Basant-me en consideracions musicals, em temo que la sardana actual sigui molt més moderna del que hom pretén..."

A. No dubto pas que l'estructura musical de la sardana, tal com ara la sentim, sigui moderna. Però és que parlem de l'origen més remot, de com s'inicià la dansa formant una rodona donant-se les mans.

Vull creure que els focs, vinguts de la Mediterrània oriental fa més de dos mil·lennis, navegant dies i nits enfront de desconegudes costes, imbuïts per creences i cultura mitològica, componien fantasies que tenien per música els sons dels vents, les veles i les onades, i per dansa, els airosos salts del dofí seguint l'estela de la nau. I per fer-ho més perfecte, canviaren en ses ments els dofins per esculturals sirenes donant-se les mans. Fou la SARDANA!

V. Deixem-ho així. Has contat un bell somni.

F. Sala Balaguer

GRUA L'ESCALA - SERVEI PERMANENT 24 H.

XAVIER PÉREZ
Assistència en carretera

Carrer Ter Vell, 36
(Urb. Camp dels Pilans)
Tel. 972 - 77 18 15

Tel. 972 - 77 23 51
17130 L'ESCALA (Girona)

boutique
Vilabruí

Carrer del Port, 14 - Tel. 77.06.73
Avinguda Montgó, 29 - Tel. 10.32.27
L'ESCALA - Costa Brava

L'Escola Mar

Passeig Lluís Albert, 9
Telèfon (972) 77 26 64
L'ESCALA (Costa Brava)

PORCELLANES
CERÀMIQUES
BIJUTERIA
REGALS
RECORDS
CORALLS
ROBA DE BANY

PRISCO ELECTRÒNICA.
TELECOMUNICACIONS

TELEDISTRIBUCIO
SATEL·LIT
ANTENES COL·LECTIVES
ELECTRÒNICA

C/ La Torre, 57-59
17130 L'ESCALA

Tel. 972/771859
Fax 972/771859

La Torre, 41, 1.^a
Telèfon 77 01 18

foto-video
REYNÉS

Plaça Escoltes, 3
Tel. 77 14 66 - L'ESCALA
Avda. Montgó, 7 i 9
Tel. 10 41 65 - RIELLS

TINTORERIA
RENTAT EN SEC

PAQUITA

Germans Masferrer, 13 - Tel 77 06 70
L'ESCALA

GARAGE UNIVERSAL

JUAN LAGARES

Ctra. Viladamat - Palafrugell
Tel. 77 11 74 - Apartat 53
17130 L'ESCALA

Pintura i Decoració

Lluís Romero Bruguera

C/. Gregal, 26
Telèfon 10 32 21

17130 L'ESCALA
(Girona)

A L'ABSENT... SENSE RETORN

Per què el misteri de l'arrel, buscant subterràniament el camí vers la terra de la infància?

És perquè l'adob que la fertilitza, és l'essència de l'ésser present?

(En la ment de l'expatriat, el present es conjuga en temps passat).

L'ahir, està inscrit en l'inconscient de l'absent, com a penyora d'un antany, que el sentiment refusa d'oblidar.

La platja de l'Escala era el pulmó, l'estómac i el cor de la comuna. El bategar d'aquest cor era ritmat pel feixuc treball del mar i l'acollidor repòs dels cafès que l'envoltaven.

La generositat del pescador servia la pulsio social i econòmica de la comunitat, anant, fins i tot, a contrapèl del seu interès.

La sensibilitat excitada per la llunyania em fa somiar despert... I bressolat per la il·lusió veig l'ànima del vell llop de mar –en va– voltejar l'ancià punt d'ancoratge, havent perdut el nord en la boira del trasbals!

La platja era el senyal cardinal de la Vila. A l'uníson amb ella, l'home hi vivia el quotidià, el dur bregar i la joia d'una bona pesca.

Per l'original edificació del Poble, els seus carrers eren els afluents d'un riu humà desembocant a la platja.

No sóc ni addicte de la misèria, ni contrari al confort i benestar que la poderosa "Divisa" ha calcat a la nostra façana. Però sí és cert que guardo al cor el sentiment nostàlgic de la platja marinera i la paradoxa del pescador: anàrquic en el pensar, però col·lectiu en l'obrar. Escèptic a tota doctrina reclamant-se veritat irreversible... Destil·lava la ironia, com ho destil·la l'elixir embriagador: Indiferent al pes del seu destí, era detentor de la noblesa popular –singularitzant l'home– havent viscut –amb la incertesa del temps– l'atzar de la pesca.

Els cossos dels nostres avantpassats reposen en el cementiri marí. Ahir, illot de calma enmig de vinyes i cara al mar. Avui, humil taca blanca, isolada dins un bosc de ciment. L'au de rapinya ha deixat d'aletejar, gràcies als que sense fallida haveu obrat per a salvaguardar del perill de profanació l'espai sagrat on reposa l'honor de la Vila.

Ara, el cementiri vell és l'únic baluard contra l'oblit.

Enlairem el pensament fins a enllaçar amb l'esperit tutelar dels nostres avis i, fent la unió espiritual, obrim el cor i la memòria per a homenatjar, també, l'ABSENT sense RETORN.

Nosaltres som només... Absents de circumstància. Si la Vila ens honora obrint-nos els braços i festeja l'aplec dels desarrelats del sementer que ens ha fet homes. Com a tals, hem de sentir-nos deutors envers aquells que amb abnegació i treball sobrehumà, han fet possible el benestar i l'avenç social que avui és el vostre!

LA MORT ABSOLUTA ÉS ABDICAR LA MEMÒRIA

Julià Ballesta i Creus

NOVETATS NEUS

Carrer del Port, 41

Tel. 77 02 15

L'ESCALA (COSTA BRAVA)

VICENS Y PONS, S.L.
AGENCIA D'ASSEGURANCES
ASSESSORIA FISCAL I COMPTABLE

C/ Santa Màxima, 8 - Apt. D-2 33
Tel. (972) 77 04 24 - Fax (972) 10 41 48
17130 L'ESCALA (Girona)

LLIBRERIA ROMAGUERA

Carrer del Port, 28 - Tel. 77.05.93
17130 L'ESCALA

BOSCH A.P.I.

CONSTRUCCIÓ I VENDA DE CASES

Av. de Riells, 140 - Teléfon (972) 77 07 84 - Fax. (972) 77 06 16
C/ Enric Serra, 2 - Teléfon (972) 77 00 02
17130 L'ESCALA

Cafeteria SIRENA

OBERT TOT L'ANY

Av. Montgó, 8 - Tel. 77 02 78
L'ESCALA

PASTISSERIA - BOMBONERIA

MIQUEL AYMERICH
Maranges, 16 - Tel. 77.00.89 - L'ESCALA

TITOGRAMA VIDEOGRAMA

Av. Girona, 49
Tel. 10 36 16
L'ESCALA

L'ESCALA, EN L'ARXIU DE SALAMANCA (A.H.N)

“En ningún momento se trata de romper la unidad del Archivo de Salamanca (...) está microfilmado y puede procesarse por ordenador (...) es lógico que los papeles vuelvan a su origen, a La Generalitat, de donde salieron robados por las tropas franquistas (...) es de una lógica y una justicia aplastante. En Salamanca sirvieron para que el franquismo practicara una represión sangrienta en la posguerra. Tengo una experiencia directa porque un tío de mi esposa fuera acusado de masón y encarcelado (...) el Archivo de Catalunya se halla mermado de unos documentos que truncan la continuidad de la historia de Catalunya (...) Sentí indignación cuando (...) una manifestación de salmantinos (...) movidos por el propio alcalde (...), en defensa de la unidad de un archivo que fue, en parte, producto del robo más descarado llevado a cabo por las tropas franquistas (...) Además no son sólo los documentos de La Generalitat los que se hallan en el Archivo (...) Están también los de los sindicatos y los partidos políticos catalanes. Todo debería volver a su origen. La memoria histórica merece este respeto a la propiedad de unos documentos que no hallarán mejor recaudo que el del Archivo de Catalunya (...).”

Jordi Maragall, senador per Barcelona,
(*La Vanguardia*, 12-4-95)

En el denominat “ARCHIVO HISTÓRICO NACIONAL”, a Salamanca hi ha també documentació sobre la història de l'Escala, que fou utilitzada per obrir expedients polítics a ciutadans escalencs. Personalment estic afectat, puix hi ha documentació sobre familiars meus, entre la documentació d'altres famílies de l'Escala.

Per posar un exemple, hi ha documentació sobre l'Ajuntament de l'Escala, on un oncle-avi meu figura primer com a tinent d'alcalde (1936) i després com a alcalde (1937), en representació del Front d'Esquerres.

A part d'altres familiars, en el cas concret d'aquest oncle-avi, en Rafel Torres i Bofill, hi ha documentació sobre un seu oncle-avi, en Pere Brugués i Sureda, aquell, per la seva pertinença a l'ordre de la francmaçoneria universal (de finals del segle XIX).

En Pere Brugués i Sureda, fill del veterinari de l'Escala, era manyà, consta en la “Sección de Masonería” de l'Arxiu de Salamanca (A.H.N.), concretament en els anomenats “Expedientes 755-A-7 (Logia FRATERNIDAD de La Escala)”, “Expedientes 755-A-11 (Logia REDENCIÓN de Palamós)” i també en els

papers dels "Expedientes" sobre la "Respetable Logia LEALTAD al Oriente de Barcelona", la famosa Lògia del carrer Avinyó a Barcelona, a la qual han estat iniciades i afiliades nombroses personalitats de Catalunya, provinents de tots els àmbits, i que encara segueix fent els "*seus treballs*" maçònics en el mateix carrer barceloní, sota "*els auspicis*" de la Gran Lògia de Catalunya i Balears (G.L.C.B.), "*districte*" de la Gran Lògia Simbòlica Espanyola (G.L.S.E.).

En Pere Brugués i Sureda fou iniciat com a aprenent francmaçó en el curs de 1886-87, a Barcelona, en la "Respetable Logia Lealtad". D'altres naturals de l'Escala iniciats a la Maçoneria en aquesta Lògia de Barcelona foren: en Pere Balaguer (cubellaire), en Salvador Batalla (sabater), en Martí Callol (flequer), en Pere Callol (bus), en Ramon Molinas (editor), en Joan Salabert (tallador) i l'Antoni Tasis (fuster).

El nom simbòlic d'en Pere Brugués era MAZZINI, en aquell temps líder indiscutible del republicanisme italià, dirigent i fundador de LA JOVE ITÀLIA, partit revolucionari republicà i nacionalista que influïa en diverses nacions oprimides. En el cas català es va fundar també un partit anomenat LA JOVE CATALUNYA, al qual pertanyien importants professionals, intel·lectuals i erudits. Mazzini, paral·lelament a la política activa, era francmaçó i membre de l'ordre de la Carbonària (els "carbonaris").

Els "treballs" maçònics d'en Pere Brugués foren importants, cofundador a l'Escala de "la Respetable Lògia FRATERNIDAD" (n.º 288 del "Gran Oriente de España"), quan ja era Mestre Maçó (3r grau) del "Ritual Escocès Antic i Acceptat". Posteriorment va cofundar "la Respetable Lògia REDENCIÓN", a Palamós, n.º 84 del Gran Oriente Español". Cal tenir en compte que la Maçoneria té "obediències", dividida en principi entre "regulars" o "anglesos" i "liberals" o "renovats", els quals a la vegada estan dividits en diverses "obediències" o agrupacions.

En Pere Brugués consta en el quadre lògic de REDENCIÓN, a Palamós, a partir de la seva "instal·lació" com a lògia en el *curs maçònic* de 1886-87. En Pere Brugués va canviar la seva residència de l'Escala a Sant Joan de Palamós, on va adquirir propietats.

En el quadre lògic de "la Respetable Lògia FRATERNIDAD" de l'Escala ("*curs maçònic*" de 1886-87) hi ha com a membres: Joan Albert (sastre), nom simbòlic MARCOF, escalenc; Gabriel Anglada (evangelista), ABRAHAM, nat a Figueres; Francesc Bardolet i Garcia (mestre evangelista), HENOCH, nat a Barcelona; Pere Brugués i Sureda (manyà), MAZZINI, escalenc; Martí Callol (flequer, AMAEL, escalenc, que tenia el càrrec de presidir la lògia del Venerable Mestre"; en Jaume Curós (teixidor), GAMBETTA, escalenc; en Narcís Flaqué (bus), FE, escalenc; en Francesc Fumadó (manyà), MENOTTI, nascut a

Tortosa; en Joan Lasús (bus), PIERRAD, escalenc; en Josep Puig i Maranges (flequer), PELAYO, escalenc, que tenia el càrrec en la lògia de "Secretari Guarda Segells"; Anicet Quer (rellotger), CABRINETTI, nat a Castellò d'Empúries; Antoni Tasis Juli (fuster), BARCIA, escalenc, que tenia en la lògia el càrrec anomenat "Orador" (que fa de moderador i de síntesi en els debats) i en Francesc Vilabrú i Mateu (barber), VIRIATO, escalenc.

Seria convenient que l'Ajuntament de l'Escala encarregués un treball de recerca a l'Arxiu de Salamanca, becant un historiador o historiadora local, per poder gaudir del microfilm de tota la documentació que hi pugui haver sobre l'Escala o activitats diverses d'escalencs, i poder-ho consultar a l'Arxiu municipal de l'Escala.

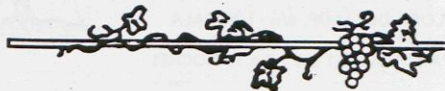
Miquel-Dídac Piñero i Costa

(membre del Centre d'Estudis Escalencs)

HOSTAL ☆☆ BAR•RESTAURANT

BAR RESTAURANT

LA VINYA

SERVEI DE TAXI

Habitacions bany complet individual
Aire condicionat • T.V. via satèl·lit

Obert tot l'any

Av. Girona, 10 • Tels 77 03 46 / 77 12 37
L'ESCALA (Girona)

HOSTAL - Restaurant
Can Català

XALETS - APARTAMENTS

LLOGUER I VENDA
ASSEGURANCES

ADMINISTRACIÓ COMUNITATS

Av. Riells, 46 A - 17130 L'ESCALA
Tel. (9) 72 77 01 04 - Fax (9) 72 77 06 77

PERRUQUERIA UNISEX
ESTÈTICA

Carles

ESPECIALITATS EN TRACTAMENTS CAPILARS
CAIGUDA - CASPA - GRASSA

NETEGES CUTIS - DEPILACIÓ - MASSATGE CORPORAL

C/ Enric Serra, 30 - Tel. 77.16.55 - 17130 L'ESCALA

PENSIO-RESTAURANT

CAN ROURA

Telèfon 77 03 05

SANT MARTI D'EMPURIES
L'ESCALA - Costa Brava

Hotel Can Miquel

Restaurant Montgó Park

PLATJA DE MONTGÓ - Tel. 77 14 52 - 77 10 02
17130 L'ESCALA Girona - Costa Brava

CUINA D'ESPECIALITATS
MARINERES

Ronda del Padro
Telefon 77 02 87 L'ESCALA

Jardineria - XIC

CLOSA DEL LLOP, s/n - L'ESCALA
Tel. 77 20 01
(PARTICULAR 1 a 3 y 8 a 10 NOCHE)

L'OCELL DE SANG I DE MORT

Les portes són ben tancades
i els finestrals embarrats;
ni un crit, ni esma humana
pels carrers mal empedrats.

Seca és la font d'on brollava
l'aigua, abans clara i frescal;
i l'arbre que ombra hi donava
abatussat a cops de destrall!

De nou branden les campanes,
de l'irat i fanàtic campanar
donant angoixa a les vesprades
i més angoixa al despertar!

Damunt de la Vila, plana
un baf tràgic de dissort,
que ha passat, batent ales,
l'ocell de sang i de mort!

Joan Ballesta "CALAFAT"

FLECA - PASTISSERIA

Avgda. Montgó, s/n Tel. 77.11.43
Camí Ample, 1 Tel. 77.10.12
17130 L'ESCALA

BICICLETES
COMPETICIÓ
B.T.T. i LLOGUER
PATINS IN LINE

C/. Avgda. Ave Maria, 34 - C/. Avgda. Montgó, 3
17130 L'ESCALA

Estudi i Servei.s.c.

ASSESSORIA EMPRESARIAL
C/. Joan Massanet, 40 - Ap. C., 5
Tel.(972) 77 21 77 - 17130 L'ESCALA

ELECTRICITAT
FONTANERIA
CALEFACCIÓ
AIRE CONDICIONAT

Passatge Puig del Llop, 10, n.º 6
Telèfon 10 35 29 17130 L'ESCALA

Centre d'idiomes MINERVA

CLASSES - TRADUCCIONS - CORRECCIONS

C/. Joan Massanet, 37 bis - Tel. (972) 77 13 08
17130 L'ESCALA (Girona)

I.T.P.

PROMOCIONS
IMMOBILIÀRIES

Passeig Marítim, 6 - 17130 L'ESCALA
Tel. (972) 77 12 50 - Fax 77 10 44

RESTAURANT

ZONA CLUB NÀUTIC - Tel. 77 12 01

IMPRESA
TIPOGRAFIA - OFSET
SEGELLS DE GOMA

C/ Rec Amau, 5 - Figueres
Tel. i Fax 51 12 18

L'ÈXODE

Per la ruta pedregosa
marxa, amb passos vacil·lants,
la corrua miserosa
d'homes, dones, vells, infants.
En sos rostres... La fatiga,
en son esguard... Sofriment,
mai cap mà, ni veu amiga
que els hi doni acolliment.
Pertot, freda indiferència,
burla, sarcasme, menyspreu;
als seus clams, la inconsciència
dels humans... Respon arreu.
Porten en ells la recança
de tot allò que han perdut
i al cor, l'esgarrifança
d'una immensa solitud!
La fam els té companyia
i en son caminar errant,
la mort passa cada dia
i unes vides va segant...
Com fullam que emporta
el vent en son remolí,
per la ruta aspra i retorta
va vers son tràgic destí,
la imposant odiada caravana
dels vençuts, dels que al combat
per la dignitat humana,
han caigut... Més no ABDICAT!

Joan Ballesta "CALAFAT"

BAR EL PORT

Tel. 77 03 34

PER A EMPORTAR

Alimentació

CARME

Carrer Picasso, 4 Tel. 77 07 33
L'ESCALA

SERRALLERIA SUES, S.L.

REIXES, PORTES BASCULANTS,
DE BALLESTA I ENRROTLLABLES

Avga. Girona, 54 - Tel. 972 - 77.04.67

RESTAURANT

L'Avi Freu

Especialitat
en peix fresc i marisc
SOM PESCADORS

Passeig Lluís Albert, 7
Tel. 77 12 41
17130 L'ESCALA (Alt Empordà)

Cafè del Mar

L'Escala

LA PLATJA

RÀDIO - T.V.
ELECTRODOMÈSTICS

JOSEP M.ª GELI

«CAN FIDEL»

Carrer del Port, 39 - Tel. 77 00 98
L'ESCALA

Carretera Palafrugell, s/n.
Tel. 77 03 47 - L'ESCALA

CREUERS

MARE NOSTRUM

EXCURSIONS MARITIMES
COSTA BRAVA

AGRAÏMENT PER AQUESTA FESTA TAN ENTRANYABLE

Mai no hauria pensat passar una jornada tan agradable i trobar tants amics en una festa d'inesborrable record com la dedicada a l'Escalenc Absent.

Vaig tenir l'oportunitat de coincidir amb amics com en Quimet Colomeda (de ca l'Oller), en Pere Callol (de ca l'Arturo Juli), en Lluís Poch (en Massip), el nen d'en Nieto (carrabiner), en Flores (un fill de l'Elvira Callol), en Pepet Turias (en Pepet de l'estanc)... i d'altres, d'alguns dels quals no recordo el nom.

A més de retrobar-me amb ells, no puc oblidar la satisfacció que suposa estar també amb tota la gent del poble que ens acull amb tant d'entusiasme.

Moltes gràcies, per tant, a tots els escalencs i a aquesta Comissió que s'ocupa amb tant d'èxit i encert d'una diada que ha esdevingut clàssica i amb un caràcter propi i essencialment escalenc.

Juli Batlle i Sagró

Hostal Garbí

RESTAURANT · HOTEL

BAR MUSICAL

Passeig Marítim - L'ESCALA
Terrassa ajardinada (davant del mar)

c/. Santa Màxima, n.º 7
Tel. 77 01 65

L'ESCALA
(Girona) (Costa Brava)

SNACK BAR
GALAN

PLATS COMBINATS

Corriol de L'usac - Tel. 77 01 40
L'ESCALA

VIAJES

ESCALATOUR, S.L.

AGÈNCIA D'ASSEGURANCES GRUP VITALICI

c/. Camí Ample, 2

Passeig de Catalunya

Tel. 77 02 18

Tel. 75 93 79

L'ESCALA

TORROELLA DE MONTGRI

Arboles Frutales
Forestales y de Adorno

Vivers Moner

Fax 972-56 02 61

☎ 56 00 33
17 483 BÀSCARA

(Girona)

☎ 77 13 26
17 130 L'ESCALA

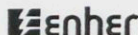
VINS i LICORS
PAVI

Avda. Montgó, 37
Telf. 77.25.27

L'ESCALA

INSTAMENT s.c.

Punt de Servei

Tràmits i Gestions

INSTAL·LACIÓ I MANTENIMENT D'AIGUA, GAS,
ELECTRICITAT I CALEFACCIÓ

La Torre, 77 - 17130 L'ESCALA
Tel. 77 06 49

Carisseria i Xarcuteria

J. PAGÈS

Avda. Girona, 56 - Tel. 772181

L'ESCALA (Costa Brava)

Celler
Restaurant

Varietats de carns
a la brasa

CA L'HEREU

Pa amb tomàquet
i pernil

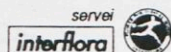
Vins naturals

PLATJA DELS RIELLS
Carretera Barcelona, 2-4
Teléfon 77 10 74

L'ESCALA

CENTRE DE JARDINERIA

HORTIFLORA
JARDINERIA - FLORISTERIA

Avgda. Riells, 20 - Tel. i Fax 77.12.71
Avgda. Ave Maria, 27 - Tel. 77.19.48
17130 L'ESCALA

INDEX

- 1 - *Salutació (Joaquim Ballesta i Ros)*
- 3 - *Fotografia Pubilla de la Sardana de l'Escala 1994*
- 5 - *Benvinguts (Rafel Bruguera i Batalla, alcalde de l'Escala)*
- 7 - *L'Escalenc Absent (Vili-Gran)*
- 15 - *Escalencs absents i escalencs presents, junts a la mateixa festa (Pilar Pellicer)*
- 21 - *Un escalenc absent de primera (Ricard Guanter)*
- 24 - *Testimoni d'un escalenc absent (Josep Quintana i Pagès)*
- 27 - *Carta oberta als "escalencs absents del cel" (mossèn Salvador Jué)*
- 29 - *Uniformitat i sardanisme (Joaquim Armengol)*
- 34 - *La sardana, dansa nacional de Catalunya (Josep Mª Mas i Solench)*
- 40 - *Les fulles seques (Angel Guimerà)*
- 42 - *Programa del XX APLEC DE LA SARDANA DE L'ESCALA,
DEDICAT A L'ESCALENC ABSENT*
- 45 - *Crisi de la sardana (Joan Carreres i Péra)*
- 49 - *La verema (J. Vicens Mension)*
- 53 - *El centenari de la poesia "La Sardana", de Joan Maragall (Lluís Albert)*
- 61 - *Neguit (Jaume Saderra)*
- 64 - *Sirenes ballen nedant (F. Sala i Balaguer)*
- 67 - *A l'ABSENT... sense RETORN (Julià Ballesta i Creus)*
- 69 - *L'Escala, en l'arxiu de Salamanca (Miquel-dídac Piñero i Costa)*
- 72 - *L'ocell de sang i de mort (Joan Ballesta "CALAFAT")*
- 75 - *L'èxode (Joan Ballesta "CALAFAT")*
- 77 - *Agraiment per aquesta festa tan entranyable (Juli Batlle i Sagró)*

El nostre sincer agraïment a tots els qui han col·laborat en aquest butlletí, puix que gràcies a ells s'ha pogut portar a felicitat terme.

NOTES:

La Comissió organitzadora es reserva el dret d'alterar aquest programa si causes imprevistes l'obliguessin a fer-ho.

Reg. 12-806

Sign. CL 394.3(467.1 EmA L'Escola)
(06) Apl

Estem molt a prop

Des de 1859, la Caixa de Sabadell serveix amb eficàcia i professionalitat els seus clients. Estem a prop dels seus problemes, dia a dia, per aconseguir solucions a través d'un servei a la mida que li proporciona un doble interès: el financer per als seus diners, i el de l'atenció personalitzada per a vostè.

Estem molt aprop de vostè. A tot Catalunya.

Sempre ens trobarà al seu costat.

Caixa de Sabadell

EXCLÒS DE PRÉSTEC

assegurances

zurich

ESCALACENTER
Societat de Serveis Immobiliaris
Passeig del Mar, 4 - L'ESCALA (Girona) - Tel. 9-72.77 02 89 - FAX. 10 32 97

Royal

Insurance

assegurances

CL
(46
L'E
(06